

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik mindennap, a hétfői és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Apáca-utca 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaadása vagy megőrzése nem vállalja.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 k.

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átveve:
Egész évre . . . . . 6 frt — kr.
Negyedévre . . . . . 1 > 50 >
Helyben napi, noz ártva:
Egész évre . . . . . 8 frt — kr.
Negyedévre . . . . . 2 frt — kr.
Vidékre postán szállva:
Egész évre . . . . . 10 frt — kr.
Negyedévre . . . . . 2 > 50 >

NAGYVÁRAD, április 3.

A ragya.

Móttó: Azért, hogy egy kicsit ragyas,
Kend az ideálom nem más.

Ezt a nótát sem Koppenhágában dalolják; hanem az arany kalásztól ékes rónájú Magyar haza verőfényes térein zendíti rá egy-egy tenyeres talpas »vad virág«, ha t. i. más formájú ideálra nem tud szert tenni. Sőt legujabban szalon darabnak is be fog válni, mert hát ki volna a »kicsit ragyas«, ha nem a kormánypart s kinek másnak volna ez a »kicsit ragyas« ideál kedves, mint a jelenlegi miniszterelnöknek, ki oly buzgalommal végzi a véd himlőoltást.

Ma is végeztetett általa egy műoltás. Tolnai, Benke, Sámuel és Neumann kvóta támogató urakon kiütött az inkompatibilitás himlője s midőn ezt Várossy Gyula konstata, átadták a gyengélkedőket az összeférhetlenségi bizottság doktor bácsiainak.

Ezek össze kotyvasztották az aggódó Bánffy kívánságára az orvosságot s egészségesekek jelentették ki az inficziáltakat. A himlő tehát elmúlt, össze lehet már férni velük, hanem a himlő nyoma — a ragya, az megmaradt.

Igazán sajtáságos dolgok történnek ma a nap alatt s ha bölcs Salamon élne, el kellene ismernie, hogy vannak új dolgok is, mert hát az ő idejében bizonyára nem voltak biztosító társulatokban utazó követek s ha valakinek holmi konyha és egyéb pénzekért lehúzták a képe bő-

rét, bizonyára nem tanácsolták neki, hogy viselje a mások (egy kerület) képét.

Ma mind ez lehet, nem hal bele az ember, legfelebb ragyas lesz egy »kicsit.«

Fából vashidat épít valaki — jöjj! áldott »idő« te mindent meggyógyítasz, majd elfelejtik s hogy valamikor elmozdítottak állásodtól, nem baj, kapsz jobbat s az a kis ragya nem tesz csuffá.

Szép művészeti muzeumot csinálsz képek nélkül; nem baj — jöjj áldott paralízis s ha majd vissza is emlékszik rá valaki — az a kis ragya nem öl.

Csinálj jó provizórt s ha le is kell köszönni mandátumomról, nem baj — jöjj új választás és te épen bujsz elő — valami kis ragya az nem árt.

S ha tömeges lesz a baj, ha 60 esik a félelmes betegségbe, — csak bele ne haljon — annál kevésbé lesz feltűnő, minél több a ragyas.

Ime Andrassy Géza lemond állásáról, mikor inkompatibilisnek sejtli azt mandátumával, ha inkompatibilisnek mondják azt gazdasági viszonyaival — nem képviselő már, — de tiszta. A többi az igazán inkompatibilis nem mond le, meg várja, míg kidobják. Összeül a bíróság felettük s egy tökéletlen ítélet, mely ellen maga az elnök külön véleményt ad be, tühretőknek mondja ki őket s ők el fogadják nehéz bajuk gyógyítására e vékony diákflastromot.

Behegged tehát sebük, a helye nem fog égni — a nyoma, az ott marad.

Nagy felháborodást csinált ez eset a képviselőházban. Polónyi meg is kérdezte a jobb oldalt »hát van e több Andrassy

önök közt?« s egy bus tagja a jobb oldalnak közbe sóhajtotta »Egy van — az is kiment.«

Bizony! úgy látjuk csak egy van s ez elég nagy baj, mert Bánffyól elég egy, sőt sok is, de Andrassy féle gondolkozásuakból a sok is kevés.

Napoleont háborgatta a mult ülésben cizitációjával a miniszterelnök, jó volna ha az újabb francia viszonyokat is figyelemmel kísérené. Ott nem csak a himlőseket, de a himlőhelyeseket sem türik s a parlament és min. elnök egy értelműleg tisztítják a gyanusoktól az ország képviselőit. Ily kompromittáló dolognál, mint az inkompatibilitás csakis egyhangú, vagy ezzel egyértékű ítélet tisztázhat, ha ilyen ítélet nincs — úgy csak a lemondás.

Ezt megköveteli a parlament tekintélye.

P—y.

ORSZÁGGYÜLES.

A főrendiház ülése.

Budapest, ápr. 3.

Elnök: Tóth Vilmos.

Jegyzők: Báró Rudnyánszky József, Gaál József.

A kormány részéről jelen vannak: Bánffy miniszterelnök, Perczel belügyminiszter.

A főrendiház mai ülésén megjelent Jókai Mór is, ami meglehetősen feltűnést keltett. Az ősz poétához — általános mosoly közepette — Gyulai Pál sietett legelőször, karonfogta s odaültek ketten a kegy-sarok utolsó előtti padjába. Ott is maradtak az ülés végéig. A főrendek háznagya gr. Szapáry István, talán egy kis malicziával, egymás mellé tette a helyüket.

A „TISZANTÚL“ TÁRCZAJA.

Ocska menyasszony.

Irta: PRIGL OLGA.

Verőfényes őszi napsugár csillog a dérharmatos pázsitszőnyegen. A Katalinrózsák tarka csoportjai elégtelen hajtogatják fejüket, az iszagalag bolyhajt repítgeti szerteszt a nagy világba, a foszlányos ökörnyal habszalagja meg-meg akad a kopasz galyakon.

Temetőszögletben, alacsony halmon, gyászos rozmaring integet. E rozmaringos hant alatt várakozik szépséges völgyégyre az ócska menyasszony. Meghagyta, hogy a temető szögletében földeljek el, sírjára ültessenek rozmaringszálat, az özvegyek virágát. Majd ha aztán eljön a szépséges völgyégy, hogy fölkeresse mátkáját, — ne kelljen neki sokáig fáradni utána. A temető szögletében hamar megtalálja, s az az egy szál rozmaring beszél majd helyette.

Szegény jó öreg Zsuzsa néni! — Megtették az utolsó kívánságát elhantolták: Itt a temető szögletében, másut tán úgy se jutott volna neki hely. Keresztre, fejfára se tellett, ledugtak hát sírja közepére egy szál rozmaringot. Két rövid esztendeje, hogy letették, azóta az az egy szál rozmaring hatalmas bokkora fejlődött. Felnyult erőteljes ágai egészen kihajolnak a temető árkára, várják, várják a

völgyégyt, hogy beszélhessenek a hűséges menyasszony helyett. Csak várjátok, várjátok, — régen megtért már az oda a hol nem fáj semmi . . . . .

Három vármegyére szólott Fényes Zsuzsika szépsége. Aranyos haja, sötét búzavirág szín szeme, harmatos arcza, karesu, hajlékony termete mintha nem is e világra lett volna szárvá Keresve se lehetett szépségének, jóságának párját találni. Hej be sok epedő sóhajtás elszállott érte, be sok szerelmes legény szive vérzett utána. Ő csak egyre gondolt, az ő szívét csak egynek szerelme boldogítja. Mostoha-bátyját szerette, Sugár Laczi. Régen egymásnak szánták ők magukat, de szerelmüket titokban tartották, nehogy szálla legyen az a világ szemében. Az öreg Sugár Pál, Laczi édes apja azonban hamar állatot a szítán. Nem is vette a gyerekektől rossz néven, sőt sürgette, hogy a lakzit még az őszszel tartsák meg. Szép menyasszony, szép völgyégy, két egymást megértő angyal jóságú szív, — de sokan irigyelték a Sugárék háza tájékaról ezt a nagy boldogságot.

Hullatták már az eperfák levelöket. Reggelenként deres lett a kerítés teteje, vérvörösen csüngött alá a vadszöllő kuszált indáiról néhány ott maradt árva levél, búsan sóhajtva elpusztult társa után.

Nagy sürgés forgás volt aznap Sugáréknál. Volt hajsa az aprójóság között, volt borjúbögés, báránybégetés, malaczsivítás. Ki-

hallatszott a mozsártörő tompa, mély zaja, az üst rotyogása, kiérzett a sok jó minden orrcsiklándozó illata az utcára.

A rózsás arcú szép menyasszony lilioszin nászruháját varrja. Megtette rajta az utolsó öltést, megcsókolta s úgy csukta el a szekrénybe. Azután kiment a kis kertbe, ott talált még néhány szál Katalin-rózsát, bazsalikumot, azokat összekötötte bokrétába. Felét a tükör mellé dugta, másik felét pohárba tette az asztalra s ő maga is kisietett a konyhára segíteni.

A völgyégy oda volt a ladányi vásáron újdivatu pitykés lajbit, darutollas pörge kalapot venni az esküvőre. Jövet betért egyik jó pajtásához; hírére összegyűltek a többi legények s tüzes bor, édes muzsikaszó mellett búcsusztatták el a legénységtől.

Sötét éjszaka ijesztő fellegetek bocsátott a vidékre. A rónaság szilaj paripája a fergeget végignyargalt a síkon, megrázta a körözsmeni vén fűzfák üstökét, belekapaszkodott az ócska hidba, megdöngötte, csakugy recsegett belé.

Sugár Laczi a szürét vállára vetette s indulni készült, neki otthon kell lenni reggelre.

— Pajtás, ne kerülj a hidhoz! — szöit egy tüzesszemű, hortól mámoros legény — válasszuk a rövidebb utat. Ott, hol a Körözs jobbra kanyarodik, van az apám kunyhója, ladikja. Átevezünk, s onnét már csak egy ugrás a te falud. Reggel három órára otthon leszesz.

— Köszönöm pajtás jó tanácsodat, majd csak eligazodom utána. Isten megáldjon!

Tóth Vilmos elnök délelőtt tizenegykor megnyitotta az ülést s az elnöki előterjesztések kapcsán bejelentette, hogy gr. **Majláth Gusztáv** erdélyi coadjutor mentelmi jogának felfüggesztését kéri a veszprémi törvényszék. Mivel maga **Majláth** is kéri mentelmi jogának felfüggesztését, indítványozza, hogy a bizottság jelentését, mely a mentelmi jog felfüggesztését hozza javaslatba, fogadják el. (Helyeslés.)

Ezután megválasztották a kvóta-bizottság tagjait. A bizottság tagjai lettek: **Szmrecsányi Pál** püspök, **Lukács Antal**, **Pallavicini Ede** érgróf, **Desenffy Aurél** gr. és **Gajzágó Salamon**.

Elnök bejelenti az igazoló bizottság jelentését a főrendek jegyzékének folytatólagos igazításáról; továbbá jelenti, hogy gróf **Károlyi Lajos**, gr. **Zichy Gyula** és báró **Dániel Ernő** vagyoni képesítésük elismerését és királyi leveleknek kieszközölését kéri, — utóbbi azzal, hogy addig, míg a képviselőházban mandátumát megtartja, főrendi jogát nem gyakorolja.

Ezután több kisebb törvényjavaslatot fogadtak el s csak a vagyontalan betegek nemzetközi kórházi ellátására vonatkozó javaslatnál szólalt fel **Liphay Béla** báró, kinek **Ferczel** belügyminiszter megnyugtatólag válaszolt.

Ezzel az ülés déli 12 órakor véget ért.

Dr. Schlauch Lőrincz Nagyváradi diszpolgára.

— Száz bizottsági tag indítványa. —

A magyar katolikus egyház méltó büszkesége, az európai híru egyházfejedelem: **Dr. Schlauch Lőrincz** bibornok, váradi püspök ez év május hó 2-án ünneplő áldozárrá szenteltetésének félszázados fordulóját.

A ritka szép, lélekemelő ünnepre széles körben megindult a mozgalom úgy Nagyváradon, mint a nagy kiterjedésű egyházmegyében, sőt az egész országban.

Természetesen Nagyváradi lesz az ünnepély központja.

Nagyváradi polgársága körében már folynak az előkészületek az ünnepélyre. Ennek az egyik legkimagaslóbb mozzanata a város tanástermében fog lefolyni, midőn a jubiléus egyházfejedelmet: **Dr. Schlauch Lőrincz** Nagyváradi diszpolgárává választja a törvényhatóság.

Az erre vonatkozó emelkedett szellemű indítványt száz törvényhatósági tag irta alá s

tegnap nyújtották be a város törvényhatóságához.

A csütörtökön, április hó 8-án délután tartandó közgyűlésen kerül előterjesztésre. A diszpolgárságról szóló remek kaligrafiával kiállított diszoklevelet egy nagy küldöttség fogja az ünnepély napján átnyújtani a bibornok ó Eminenciájának.

A közgyűlés elé terjesztett indítvány teljes szövege a következő:

Tekintetes Törvényhatósági bizottság!

Dr. Schlauch Lőrincz bibornok, nagyváradi l. sz. püspök úr főmagassága május hó 2-án áldozárrá szenteltetésének 50-ik évfordulóját ünnepli.

Még ha az egyszerű áldozár mutatja is be aranymiséjét, annak a hívő mint a mindenható különös kegyelmének örvendeni tud.

Midőn azonban az aranymisés személyében mondhatnók nemzetközi és állami magas méltóság a legkiválóbb egyéni tulajdonságokkal és legnemesebb társadalmi erényekkel találkozunk, akkor az ily férfiúnak ünneplése nem szorítkozhatik csupán a hívők vallásos érzelmére és magán körére, hanem az ily kimagasló közjogi méltósággal fölruházott egyén ünneplésére jogot nyer a társadalom is felekezeti különbség nélkül és első sorban ama város közönsége, azon közjogi faktor, mely ez ősrégi, fényes multu püspökség székhelyét büszkén vallhatja magáénak.

Ez alkalommal a város közönsége ezen szép jogot kiváló örömmel gyakorolhatja, mert a Vitéz Jánosok örökében a tündöklő elődökhöz méltó nagy szellem ül, ki nagy tudásával nemcsak szeretett hazánkon messze túl világít, hanem a haza határain belül is Magyarország dicső fejlődésének legerőteljesebb biztosítékát, a mely vallásosságot és hazaszeretet egyesíti magában.

Szent László városa közönségének hivatott képviselője, a tek. Törvényhatósági bizottság fenkölt püspökének szebb és kedvesebb pálmát nem nyújthat, mint a

diszpolgári koszorút, a polgárság legbecesebb ajándékát.

Alulírottak tehát a kifejezettek alapján tisztelettel indítványozzuk, hogy a tek. Törvényhatósági bizottság **Dr. Schlauch Lőrincz** nagyváradi püspököt, a valódi egyházi fejedelmet és igazi magyar hazafit közegyetértéssel és lelkesedéssel Nagyváradi város diszpolgárává válaszsza meg.

Nagyváradi, 1897. április 3.

Kiváló tisztelettel

Andrényi Lajos	Komlóssy József
Andriska Károly	Dr. Konrád Márk
Aufrecht Mór	Dr. Kornstein Lajos
Dr. Baróthy Ákos	Kugler Albert
Beczky Lajos	Kunz Gusztáv
Berger Dániel	Kunyóssy János
Dr. Berkovics Ferencz	Kutiák Ágoston
Bertsey György	Laendler Ferencz
Bognár Sándor	Lévay Zsigmond
Bordé Ferencz	Löblé Henrik
Bottó Ferencz	Mayr Sándor
Dr. Bozók Alajos	Mezey Mihály
Bozók Béla	Mészáros József
Busch Dávid	Mihálovics József
Czeglédy Sándor	Mihelfi Adolf
Csobánczy Lajos	Mihelfi Pál
Darvassy Lajos	Milibák József
Deutsch V. Ignác	Dr. Molnár Imre
Déry János	Molnár Lajos
Dr. Döry Ferencz	Dr. Markovics József
Dus László	Moskovics Miksa
Erdélyi József	Dr. Munk Béla
Farkas Izidor	Munk Jakab
Fekete László	Nyiry György
Frankó Endre	Palotai László
Br. Friedländer S	Papp János
Gábel Jakab	Poynár János
Dr. Grám Károly	Dr. Radó Ignác
Grósz Albert	Ragány János
Guttman József	Rácz Mihály
Cyalokay Lajos	Rádl Ödön
Gyöngyössi Lajos	Dr. Rednik József
Harmathy Károly	Rendes Vilmos
Hegedüs Géza	Reismann Mór
Hoványi Gyula	Rimanóczy Kálmán
Hering Sándor	Ifj. Rimler Károly
Hlatky Endre	Sal Ferencz
Dr. Hoványi Ferencz	Sebestyén Lajos
Hoványi Géza	Serényi Gusztáv
Huzella Gyula	Dr. Sipos Árpád
Jablonszky Emil	Sipos Orbán
Janky József	Stark Gyula
N. Just Sándor	Stern Herman
Kaczián Károly	Schöppflin Ágost
Kékus Vidor	Száhlender Károly

— Nem oda Buda! én velcd megyek. Édes apám agyon vágna bennünket, ha a csolnakot a tulsó parton hagynók. . .

— De ilyen ítélet időben?

A tüzesszemű legény merészen felelt vissza: Völegény — embert őrizi a mátkája imádsága s melletted aztán meghúzódhatom én is. — Ha olyan nagyon kötöd magadat, gyérünk, nem bánom!

Utának indultak. Mire a ladikhoz értek, a szél elállt, s a kavargó felleg sürüen kezdte ontani hópelyheit. — A kis lélekvesztő ott ringott a folyó hullámain. A két jó barát nem retent vissza. A tüzesszemű legény ügyesen kormányozta a kis lélekvesztőt, s már a Körözs közepén jártak, mikor egyszerre hírtelen letevé evezőjét. Markos két kezével megrázta a Laczi vállát s összeszorított fogai közül alig hallhatólag mormogta oda a fülébe:

— Ha nem lehetett az enyém, hát ne legyen a tiéd se! — s még mielőtt Laczi szabadkozhatott volna, átfogta a derekát, s megbilblenté a lélekvesztőt.

. . . Az árván hagyott ladik vad tánczot jár a hullámokon, a hópelyhek ritkábban hullanak, metsző hideg szél rikoltoz rémes variáczikat a szürkületbe.

A szép menyasszony reggelre kelve, aggodni kezdett a völegénye után. Valahogyan utba érte az éjszaki zimankó, — csak mindig rosszabbat gondol az ember.

Zsuzsika nem volt babonás, mégis úgy összerázódott a mint az éjjel véletlenül olyan

nagyot pattant ép az a szekrény, a melyikbe tegnap a menyasszonyi ruháját csukta el. A zajra az öreg Panni néni is betepegett a konyhából s olyan furesán rázta a fejét.

A násznép gyülekezni kezdett. Felpántlikázott, esengős lovak türelmetlenül kapálództak a Sugárék háza előtt, templomba, esküvőre vinni a szép párt, — de a völegény csak nem jött. Ijedtség, felháborodás váltogatták egymást, a lakodalmas nép utójára is széjjel oszlott.

A szép menyasszonyt hideg láz törte ki, az öreg Sugár Pál esztét vesztve szaladgált, míg a csalfa Körözs jégszemfedőt takart legfrissebb áldozataira. Semmi nyom nem igazított útba. Laczi pajtásai is csak épen annyi felvilágosítással szolgálhattak, hogy a két legény együtt indult útnak, de hogy merre, s mi lett velök, — nem tudják. A körözsparti öreg halászember is csak hiába jajveszékelt a fia után.

Hetek, hónapok multak. A szép Fényes Zsuzsika olyan lett, mint az árnyék, Szeme megtört, arcának rózsái elhervadtak. Egyszer kapta magát, összepakolta a menyasszonyi ruháját, a fátyolát, koszoruját, — miket oly gondal őrizgetett — kiment a faluszélre, tovább, talán a világ végére is, a völegényét keresni. Eltűnt, nyoma veszett. Csákányos emberek keresték őt a kutak fenekén, szöke Körözs hullámos vizében. Így aztán megtalálták Fényes Zsuzsika helyett Sugár Laczit szorosan összeöllekezve a szegény halász fiával. Eltemették őket, s a falu ábrándos, jószívű leányai sokáig hordták a virágot a két legény sírjára,

kiket egy koporsóba, egy gödörbe tettek. Mindenki megnyugodott abban a hitben, hogy a jó pajtások a zimankós éjszakán a szélvész által valahogyan az árba sodortatva, egymást menteni akarván, lettek a zajló hullámok martalékává.

Az öreg Sugár Pált ennyi csapás végképen megtörte. Bujában az ivásnak adta magát, s vagyona csakhamar eluszott. Mikor meghalt, már csak épen annyija volt, hogy tisztességesen eltemethették rajta.

Hát Fényes Zsuzsikából mi lett? Rongyos, ránczosképű vénasszony tipeg a falu utcáján keresztül. Haja kuszáltan lóg le arcába, zilált fűrtel között holmi koszorufélt libegtet a szél, sarkig érő avas fátyol veri bokáját. Az utca-gyerekek utána futnak, sárral dobálják s csufonkodva kiabálnak rá: »Ócska menyasszony!« Ó csak még annál büszkébben lépeget. Megy egész addig, míg a hajdani Sugár portához nem ér, ott benyitja az ajtót. Egy nagy juhászcutya majd lefogja. Kijön a házigazda, s darab penészes kenyeret dob oda neki. Az ócska menyasszony megvetve fordul el tőle:

Nem kell nekem a maguk alamizsnája, Laczit keresem én. Ma szerda van, ma tartjuk az esküvőt!

A házi gazda becsapta orra előtt az ajtót. A szegény ócska menyasszony megletült a küszöbre, ott várta napestig a völegényét. Feljött a holdvilág is, de csak nem kerül elő aranyos Laczikája.

— Ma nem jött haza, — sóhajtja, s le-

Szántó Lajos
Szmetka György
Szokoly Tamás
Sztaril János
Szűts István

Ternyey Antal
Ulmann Izidor
Dr Váry Szabó Béla
Weinberger Jakab
Weiszlovits Adolf

* * *

Tegnap volt 50 esztendeje, hogy a bibornokot pappá szentelték 1857. április 3-án. Ez évforduló alkalmából tegnap reggel Debreczenben a róm. kath. plébánia templomban *Wolaffka* Nándor cz. püspök fényes »Te Deumot« tartott nagy segédlettel, melyet szent mise követett ugyancsak az ő pontifikálása mellett. Az istentiszteleten a nagy számu hívő közönségen kívül testületileg jelen voltak a róm. kath. iskolaszék és egyházi bizottmány, az összes r. kath. iskolák növendékei tanítóik vezetése alatt stb. A nap folyamán az iskolaszék, az egyházi bizottmány s a Svetits intézet, valamint számos magános részéről üdvözlő telegrammok mentek a jubiláns főpaphoz, kit a város érdekében hozott nagymérvű áldozatai miatt vallás különbség nélkül egyaránt tisztel mindenki Debreczenben.

Diák-kongresszus.

— Kérem a közönséghez. —

Jogakadémiánk ifjusága bizonyára sok kötelességet vett magára, mikor a Magyar-Diák-Szövetség országos kongresszusának rendezését elvállalta, mert visszagondolva az előző években más városokban tartott diák-kongresszusokra, melyeket fényben és eredményben legalább is utól kell érnie a Nagyváradon tartandó kongresszusnak is, látjuk, hogy mily sokoldalú és óriási feladat vár rájuk.

Buzgókodnak is mindenképpen, hogy a kongresszus sikeres legyen és tartalma alatt vendégeik jól érezzék magukat városunkban.

Az eddigi tervek szerint nagyszabásu matiné táncmulatságot rendeznek és két vagy három bankettet adnak tiszteletükre. Érdekes eseménye lesz a kongresszusnak az atletikai verseny is, a melyet a Sport-téren rendeznek.

Hogy a magyar ifjuság vendéglátása hozzájuk méltó legyen, természetesen nagy szüksége van a jogakadémiai polgárságnak a nagy-

veszi fejről a koszorút, meg a fátolt. No — majd a jövő szerdán . . .

A Sogárék szomszédságában lakott valaha egy özvegyasszony. Sokszor segítette őt még azokban a jó időkben az áldott szívű Fényes Zsuzsika, a kinek olyan szomorú vége lett, hogy villággá indult. Az a szegény özvegyasszony ugyan rég elköltözött már az örök csendesség országába, de kis leánya a mostani háziasszony ráismert a szegény bolond ócska mennyasszonyban a hajdani Fényes Zsuzsikára. Ndm hagyta világ csufjának, odavette magához, szerette, ápolta.

Biztatgatta, várjon türelemmel majd csak előkerül a vőlegénye. Szegény bolondos vőlegény úgy örült a vigasztalásnak.

— Ha megtalálom halni, — mondogatta — temető-szögletbe temesetek s rozmaringszálat ültessetek sirhalmomra. De azért csak minden szerdán felöltözött, s kiült a kapuba a vőlegényét várni. Így ment ez esztendőknön keresztül telbe nyárba. Szép csillagos estén egy találták a küszöbön halva. Arczára oda fagyott a mosoly, merev karjai ki voltak terjesztve.

Elhantolták a temető-szögletben. Tavasszal sirja fölibe dugták a rozmaringszálat. Két rövid esztendő óta az az egy szálat rozmaring hatalmas bokorrá fejlődött. Fölnyult erőteljes ágai egészen kihajolnak a temető árkára, várják, várják a vőlegényt, hogy beszélhessenek a hűséges menyasszony helyett.

Csak várjátok, várjátok! Régen megtért már az oda, a hol többé nem fáj semmi . . .

közönség jóindulatu érdeklődésére és szives segédkezésére is. És erre az érdeklődésre és segédkezésre bizton számíthatnak, mutatja már az is, hogy a hölgyek szivesek voltak elvállalni a jelvények kihimezését, a mivel tetemes kiadástól mentették meg és szép emlékekkel ajándékozzák meg az ifjuságot.

A közönség jóindulatu támogatására számítva a rendezőség föl fogja kérni a magán fogatok tulajdonosait, hogy a vendégeik érkezésekor bocsájták fogatiakat rendelkezésükre.

Egyelőre pedig a következő kérelmet intézik a közönséghez:

A M. D. Sz. nagyvárad i osztálya nevében tiszteletteljes kéréssel fordulunk a közönséghez.

Folyó hó 22., 23. és 24. napján meghívásunkra a Magyar Diák-szövetség tagjai városunkban tartják országos évi kongresszusukat.

Vendégeinket olyan fogadtatásban és vendéglátásban akarjuk részesíteni, a melyet a magyar ifjuság színe-virága megérdemel és méltán elvárhat tőlünk.

Mikor a nagyvárad i kir. jogakadémia ifjusága az országos diák-kongresszus rendezését elvállalta, számított Nagyvárad városának és közönségének az ifjuság iránt annyiszor tanusított szives érdeklődésére és jóindulatára.

Legfőbb vágyunk teljesedett akkor, midőn főmagasságu Schlauch Lőrincz ur. dr. bibornokpüspök, v. b. t. t. stb. kongresszusunk védnökségét; méltóságos Beöthy Lészlo ur. dr., Nagyvárad város Biharvármegye főispánja és nagyságos Bozoky Alajos ur. dr., kir. tanácsos a nagyvárad i kir. jogakadémia igazgatója pedig a kongresszus diszelnökségét elfogadni és ezzel az ifjuságot kitüntetni méltóztattak.

Nagyvárad város is szivesen részesítette anyagi támogatásban a kongresszussal.

Most a közönség jóindulatának és segédkezésének megnyerése van még hátra, s erre, ismervén városunk közönségének jószívűségét és jogakadémia ifjusága iránt mindig tanusított rokonszenvét, bizton számíthatunk.

Ebben a reményben bizalommal kérjük a közönséget, sziveskedjék nekünk vendégeink elszállásolásában segédkezni. Sziveskedjenek a városunkba jövő egyetemi és akadémiai ifjuságot lakásukon szállásra vendégül fogadni.

A magyar ifjuság megérdemli, s köszönettel és hálás emlékezéssel viszonzozza majd a közönség előzékenységét.

Kérjük tehát azokat, akik április hó 21-ik napján Nagyváradra érkező ifjak közül egyet vagy többet lakásukon szállásra vendégül elfogadnak, ezen sziveségüket folyó hó 12-éig levelező-lapon a jogakadémiára czimezve az elszállásolási bizottság elnökével tudassák, vagy pedig bármely joghallgató-ismerősükkel jelentessék be.

Folyó hó 14-ik napján közöljük a közönséggel a vendégek névsorát s akkor bárki esetleg meg is választhatja vendégét.

Örley Dénes,

ifj. elnök, a központi biz. elnöke

Bige Sándor,

az elszállásoló biz. elnöke,

A nagyvárad i iparosok védelmére.

— Az iparosok védelmére. —

Nagyváradot szeretjük az első között hangoztatni, mikor a jelentékenyebb ipari emporiumokról szó van; de igen keveset teszünk arra nevezve, hogy fejlett iparunkat elősegítsük, biztosítsuk iparosaink megélhetését.

Különösen Nagyvárad városa keveset tesz az ipar érdekében, ha csak azt nem számítjuk, hogy fentartja az iparkolát és némi segélyt ad az iparkamarának.

Egy évtized óta igen sok középítkezés volt Nagyváradon s ezek jó részét idegen vállalkozók készítették, anélkül hogy helyi iparunknak ebből jutott volna.

A nagyvárad i ipartestület belátta ennek az állapotnak tarthatatlan voltát és káros hatását

s megtette a lépéseket arra nézve, a mit már régen kellett volna a városnak tennie.

Beadványt intézett a városi tanácshoz, a melyben felhívja a figyelmét a helybeli iparosok pártolására.

Az ipartestület beadványa a következő:

Tekintetes városi Tanács!

Megdöböntő és sajnálatot keltő jellenség városunkban az iparosságra nézve az általános iparpangás, különösen azért, hogy daczára a már évek óta folyamatban levő nagyobbarányu építkezéseknek, a helybeli fa és fém iparosok, de általában az építkezés szakmájához tartozók munka nélkül vannak, napról napra fogynak, pusztulnak, iparokat beszüntetik, az iparhatóságtól — már levéltárba helyezelt — munkakönyveiket kikérik, hogy ismét neki indulhassanak a nagyvilágnak munkát keresni, megmentendő maguk és családjukat az inségtől, sőt a jelenlegi viszonyok szerint még remény sem lehet arra, miként ezen nyomott helyzetben, — ha azt a hivatott körök s azok hatalmi közegei tovább is csak összedugott kézzel nézik — valamikor segítve legyen.

Tekintetes városi Tanács! mi alulírottak a nagyvárad i ipartestület képviselőit az összes iparos polgárok nevében azon tiszteletteljes kérelemmel fordulunk a Tekintetes Tanácshoz, mint városunk ügyeinek vezetőjéhez, *miszerint a város ipari munkáinak, de különösen az építkezési munkálatok kiadásánál az eddig gyakorlattól eltérőleg — az ország nagyobb városainak gyakorlata szerint az építkezési munkálatokat a pályázati felhívásokban szakiparoktól külön, külön kiírtni méltóztassék, hogy ez által lehetővé tétessék a helybeli szakiparosoknak a nagyobb vállalatokban való részvétel.*

A nagyobb építkezési vállalatoknál ha azok az adott jelentékeny előnyös viszonyok folytán egy vállalkozónak adatnának ki, a szerződésben kikötve legyen, hogy a részlet szakmunkák kiadásánál a helybeli iparosok egyenlő ár esetében előnyben részesültsenek.

Az eddigi feltételekben ki volt ugyan mondva, miszerint a részlet szakipari munkák lehetőleg helybeli iparosoknak adandók át, ezt azonban a vállalkozók komolyan soha sem vették, mert megtörtént nem egyszer, hogy a vállalkozók a helybeli szakiparosokat úgy játszoták ki, hogy a készitendő munka minőségét, mintáját elő nem mutatva, olcsó silány anyagból készült munkákat más városbeli iparosok által szállítottak, melyeket a vállalkozó — természetesen mert olcsóbb volt — elfogadott s azzal az épített várost károsította meg, a mi a huszárkaszálnyánál megtörtént.

Az össziparosság óhaja és kérelme, hogy a tekintetes városi törvényhatósági bizottság jövőre nézve szabályrendeletig segélyt, csak jogos védelmet, a már eddig beáramlott más városbeli iparosok és vállalkozók ellen, a mihez a felsoroltak alapján jogunk is sajnos, hogy szükségünk is van.

Illetőleg tisztelettel felkérjük a Tekintetes városi Tanácsot, miszerint jogos és méltányos kérelmünket fontolóra véve a már előrelátható az ipart pusztulással fenyegető veszélynek elhárítása tekintetéből, kérelmünket Nagyvárad városi Tekintetes törvényhatósági bizottságához pártolólárg sürgősen betérjeszteni méltóztassék.

Tisztelettel maradtunk.

Nagyváradon 1897 márczius 31-én.

Jankovich János
ipartestületi főjegyző.

Bertsey György.
ipartestületi elnök.

A színház építés költségeinek fedezete.

— A miniszter jóváhagyása. —

Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága a folyó évi január havi közgyűlésen elhatározta, hogy a már jóváhagyott terv eszerint a Nagypiaczón felépítendő színház költségeire a regale-kütvényekből 340,000 frtot jelölt ki.

A közgyűlés ezen határozatát Szokoly Tamás tvhat. bizottsági tag megfelebbezte.

Mig a közgyűlés ezen határozata a mi-

niszternél volt jóváhagyás végett. a dolog anynyiban változott, hogy a törvényhatóság nagytöbbsége megváltoztatta azon korábbi határozatát, hogy a színház a Nagypiaczon épüljön s tárgyalás alá vette S z t a r i l l Ferencz tervezetét, mely szerint a téli színház a Bémer-téren építenék el.

A január havi közgyűlésnek a regálékötvények kijelölésére vonatkozó határozatát a miniszter jóváhagyta s tegnap küldötte a városához.

A nagypiacz-tér hívei közzül többen azt hiszik, hogy az által a Bémer-téren való építés most már elejtett dolog, pedig nem így áll, mert a márcziusi közgyűlés kimondotta, hogy bele megy a Sztarill-féle tervek tárgyalásába s így ez idő szerint a miniszter jóváhagyásával együtt a korábbi határozat függőbe marad.

Annyi most már mindenesetre el van érve hogy Nagyváradi városának van egy jóváhagyott színház terve, a melyet a két terület közül bármelyikre felépíthet s azon kívül az építési költségekre is jóvá van hagyva a fedezet.

A miniszter jóváhagyó leirata a következő:

A város közönségének

Nagyváradon.

A város törvényhatósági bizottságának f. évi január hó 14-én 5/733 sz. a. hozott közgyűlési határozatát, mely szerint kimondatott, hogy tekintettel arra, miszerint a törvényhatósági bizottság m. é. június hó 14-én s folytatva tartott közgyűlésében a téli színháznak az ez iránt korábban megbízott Fellner és Hellmer bécsi czég tervezete szerint a nagypiacz-téren történendő felépítését elhatározta s az építési költségeket 340,000 frtban megállapította; a jelzett határozat, kiegészítéseképen most már a megszavazott építési költségek fedezetéül a város tulajdonát képező és a törzs vagyon alapján kezelt regále kártalanítási tőke jelöltetik ki.

Szokoly Tamás felelősségével, együtt felülvizsgálat alá vevén, azt a felelősség elutasítása mellett e z e n n e l j ó v á h a g y o m.

Mert a színháznak a megállapított tervek szerinti felépítése jogerősen eldöntött kérdés lévén, ezuttal csak a költségek fedezetének módjáról van szó, érzében pedig a hozott határozat a város érdekeire hátrányosnak nem mutatkozik.

Miről a város közönségét a f. évi febr. hó 19-én 22. 82. sz. a kelt tanácsi jelentés csatolmányainak visszazárása mellett oly felhívással értesitem, hogy a nézőtér és színpadi földszervezet részletrajzait és költségvetéseit felülvizsgálat végett hozzám kellő időben terjeszse föl.

Budapest, 1897. márcz. 28.

A miniszter helyet

Lalkóczy Imre,

államtitkár.

Vízáradások Biharmegyében.

— A Körözsök és Berettyó vizállása. —

A napok óta tartó nagy esőzések egész Biharmegyében rendkívül felduzzasztották a folyók és patakok vizét, azonkívül a mezőségeken is igen sok helyen vizállások vannak, mivel a czapadékokat már nem bírja a föld befogadni. A gazdákra már is óriási csapás a folytonos esőzés, mert a vetések, a melyek igen szép reményekkel biztatták a gazdákat, erősen megérzik a kellemetlen időjárást.

Nagyobb veszély azonban még sehol sincs; csupán a Fekete-Körözs veszélyezteteti erősen a partmenti földeket.

Az áradásokról szóló értesítéseinket a következőkben adjuk:

Nagyszalontáról a Fekete-Körözs — mint nekünk távirják — a legutóbbi napok esőzése miatt olyannyira megáradt, hogy tegnap délelőtt több helyt kilépett medréből.

de nagy területeket nem önthetett el a védgátak miatt. Az áradás még egyre tart s lassan növekedik a víz. A nagyobb veszélyek elkerülése végett L e i d l Henrik a Körözs szabályozó társaság igazgatója az összes segéd öröket kirendelte nagy számú munkással együtt, kik tegnapelőt teste óta felváltva, folyton, talpon vannak, hogy nagyobb áradás esetén minden előkészület meg legyen téve. A munkák előhaladását nagyban gátolja, hogy az eső szünet nélkül szakad a szürke égboltozaton a legkisebb kékség sem mutatkozik, sőt a szél egyre több felhőt gyűjt össze. A környék járási főszolgabírái szintén a védgátaknál tartózkodnak. Tegnap délben a vizállás a megye több pontján a következő volt: Belényes 100 cm, Feketető 252 cm, Bajj 436 cm, Ant 600 cm, Nagyváradi 398 cm, Csucsá 240 cm, Tenke 465 cm. Belényesi taviratok szerint még további áradás várható.

A péntek esteli óriási vihar és esőzés, úgy látszik, nem érintette a Sebes-Körözs felső vidékét, mert a tegnapelőtti vizállás jó ideig stagnált, de már tegnap folytonosan apadt s a nagyváradi vízmércén lassan alább szállott a 190 cmeteren. Csucsáról jelentették, hogy apadás várható.

A körözs szabályozó társulat vonalain mindenütt igen magas a vizállás, de veszély sehol nincs, sőt mindenütt lassu apadást jeleznek.

A gátörök, felügyelők kint vannak a védvonalakon, azonkívül elővigyázatból, tekintettel a folyton szakadó esőre, az őrházakhoz 2—2 embert rendeltek ki, hogy baj esetén azonnal értesítsék a társulat hivatalát.

Margittáról távirják, hogy a Berettyó Margitta mellett már oly magasán áll, hogy valószínűleg ki fog lépni medréből. Közvetlen veszedelem azonban nincs.

Előfizetési felhívás.

Április hó 1-én az új évnegyed kezdetével előfizetést nyitottunk a

„T I S Z Á N T U L“-ra.

Programmunkat ismeri a közönség. Célünk egy minden politikai párttól független kath. irányú lapot adni, mely Nagyváradi és Biharmegye érdekét védve legelső sorban e mellett hű tükre legyen a főbb országos, kivált kath. szempontból érdekes eseményeknek.

Nagy súlyt fektetünk a gazdasági rovatra, melyben érdekes és tartalmas cikkeket hozunk, melyeket a laikus közönség is élvezettel olvashat.

Budapesti tudósítónk azonnal és kimeirőten értesít minden nagyobb fővárosi eseményről, országgyűlési tudósításainkkal pedig kerek félhappal előzzük meg a budapesti sajtót, a mennyiben lapunk már a kora reggeli órákban ott van minden előfizető asztalán.

A vidéki és országos eseményekről jól szervezett levelezői karunk értesít a megye minden pontján s az ország nagyobb városaiban.

Kérlelhetlen ellenei vagyunk a hamis liberalizmusnak s arra törekszünk, hogy a kath. önludat felébresztése, fejlesztése és áoplása által Magyarországot megtartsuk az évezredes jónak bizonyult keresztény alapon s divatos jelszavak miatt ne engedjük azt letéritetni a keresztényellenes eszmék ingóványos talajára.

Belgiumban, Németországban, Ausztriában egymásután omlik össze a liberalizmus bálványa, hogy ez nálunk is úgy legyen arra törekszünk minden erejével a „Tiszántul. Kérjük t. olvasóinkat, hogy lapunkat pártolni és ismerőseik körében terjeszteni sziveskedjenek, hogy a keresztény eszmék elterjedjenek a nép minden rétegében.

A „TISZÁNTUL“ szerkesztősége.

UJDOSÁGOK.

Felhívjuk t. előfizetőinket, kiknek előfizetése a hó végén lejárt, annak szives beküldésére, hogy a szétküldésben fennakadás ne történjen.

TÁJÉKOZTATÓ.

- Április 4. A rabsegélyző egyesület közgyűlése, d. e. fél 11 órakor a fogház épületben.
4. A Szigligeti Társaság közgyűlése, d. e. fél 11 órakor a városházán.
4. A jogászok matinéja.
5. Biharmegye közigazgatási bizottságának ülése d. e. 10 órakor.
- 6—7. Jegyzői vizsga a vármegyeházán.
9. A székesegyház új oltárának felszentelése, d. e. 9 órakor.

* A Szigligeti társaság évi közgyűlése. Ma délelőtt fél 11 órakor tartja a Szigligeti Társaság évi rendes közgyűlését a városháza nagytermében. A közgyűlés legfontosabb tárgyait az irodalmi pályázatok kitézése, a mult évről szóló eredmény felolvasása és az új főtítkár megválasztása fogják képezni. Hír szerint a tagok többsége a három jelölt közül L o v a s s y Andor személyében összpontosul.

* A M. D. Sz. congresszusa. A folyó hóban a M. D. Sz. által Nagyváradon tartandó congresszusra már több vidéki felsőbb tanintézet jelentette be részvételét. A tegnapi nap folyamán a d e b r e c z e n i jogakadémia tudatta, hogy küldöttségileg fogja magát képviseltetni.

* Elhalasztott ünnepély. Ma délelőttre volt kitézve Székelyhídon az ezredévi emlékszóbor leleplezése. Minthogy azonban a tegnapi itéletidő folytán az utak oly rossz karba jöttek, hogy az ünnepély sikere veszélyeztetve van, a leleplezést bizonytalan időre elhalasztották.

* Jogász matiné. A jogász ifjuság ma délelőtt matinét rendez a jogakadémia disztermében a diák-kongresszus költségének fedezésére. A matinéra a következő meghívót vettük:

A nagyváradi kir. jogakadémia ifjusága 1897. év április hó 4-ik napján d. e. 11 órakor a jogakadémia disztermében a M. D. Sz. kongresszusának költségei fedezésére matinét rendez, melyre t. czímet és becses családját tisztelettel meghívja az ifjuság. Belépti díj 1 korona. Műsor: 1. Elnöki megnyitó. Tartja Némethy Ferencz ifj. alelnök. 2. A kosár. Verses elbeszélés. Irta és felolvassa Krüger Aladár. 3. Naiv urfiak és kisasszonyok. Irta és felolvassa Kerényi Miklós. 4. Álom való. Irta Arany János, szavalja Örley Dénes. 5. Felolvasás. Irta és felolvassa Papp János. 6. Bohém-vér. Monolog. Irta és szavalja Gara Akos.

* Justh Sándor temetése. Tegnap délelőtt hantolták el a derék polgár: N. Justh Sándor hült tetemeit. Az igaz részvét óriási mérvben nyilatkozott meg a temetésen; gyászház udvarát sőt az utcát is elfoglalta a résztvevő előkelő közönség, daczára a szakadó esőnek. Ott voltak a városi törvényhatóság tagjai nagy számmal, a kath. kör. tagjai, a 48-as függetlenségi párt gyászba vont nemzeti lobogóval testületileg. A

háznál tartott beszentelés után a Szent-László templomban gyászmise volt, majd kivonult az impozáns gyászmenet a sokaságtól kísérve a Bonékuti temetőbe, hol elhantolták a koszorúkkal borított érczkoporsóban nyugvó polgártörök nyugalomra. A gyászszertartást Nemeskey Andor plébános végezte segédlettel. A szebbnél-szebb koszorúk szalagainak a feliratai a következők voltak:

Felejthetlen drága jó férjemnek — hű feleséged, Felejthetlen drága jó apánknak — Károly és Irén. Szeretett kedves jó atyánknak — Mariska és Géza. Szeretett kedves jó atyánknak — Ilka, Gyula és unokái. Isten veled jó nászom, Sándor bácsi — Guttmann József és gyermekei. A legbecsületesebb embernek — fogadd csekély hálámát. Szeretett rokonunknak — Márton és Kövy. Szeretett sógorunknak — Mert Antal és családja. A legjobb sógorunk — Andrtska Károly és családja. Jó sógorunk — Végh Ödön. A jó barátunk — a Kugler család. A felejthetetlen sógorunk — Károly és Tercsi. Tiszteletök jeléül — Sztavenik Ferencz és neje. Utolsó üdvözléssel — Germán Károly és neje. Tiszteletök jeléül — Mezey János és neje. Tisztelete jeléül — a nagyváradi 48-as és függetlenségi párt.

A diszes temetést Germán Károly »Kegyelet« temetkezési intézete rendezte a legnagyobb pontossággal.

* **A sorozás.** Négy nap után tegnap véget ért Nagyváradon a sorozás. Sok legény állott elő, de bizony nagyon kevésre mondták rá, — hogy: »tauglich«. Évek óta nem volt ily gyenge eredménye a nagyváradi sorozásnak s nem tudja senki sem megfejtetni, hogy tulajdonképpen mi lehet ennek az oka. Önkéntesek pláne oly kevesen vannak, hogyha idegen vidékekről nem jönnek, — Nagyváradon talán nom is lehet önkéntes iskolát tartani.

* **Járványos betegségek a megyében.** Biharmegye, területén az utóbbi egészségtelen időjárás növelte a járványos betegségek számát; különösen a hólyagos himlő lépett fel a belényesi járás két községében tömegesebben. Márczius hó második felében, 15-ikétől 31-ig a *hólyagos himlő* Belényes-Ujlakon 20 esettel és két halálalással, Belényes-Valányban 6 esettel, 1 halálalással lépett fel; Alsó-Kimpányban a 4 régebben betegült meggyógyult s újabb betegedés nem fordult elő. — A *hőkhurut* Sárádon megszűnt s a megye területén egy ilyen beteg sincs. — A kanyaró Póslakán megszűnt: Derecskén az egy régebbi betegül mellett egy újabb betegedés fordult elő. — *Hasihagymában* nem fordult elő újabb megbetegülés; a régiéik közül mind javulóféiben vannak. — *Difteritisben* Herczidán az 1 régi és 3 új megbetegültek közül elhalt 3; Esztárban a két újabb megbetegült közül elhalt 1. — *Vörheny* ujabban nem fordult elő; a 13 régebbi beteg közül F. Dernán és Székelyhidon elhalt 1-1 egyén.

* **Koszoru megváltás.** Néhai Justh Sándor ur, mint nvárad-újvárosi róm. kath. egyház gondnokának elhalálása alkalmából, főtisztelendő Nemeskei Andor plébános ur volt szíves 10 forintot — koszoru megváltás czímen — az elagott iparosok javára adományozni. Fogadja e helyen is jótékonyágáért elismerő hálás köszönetünket. A nagyváradi ipartestület jótékonyági bizottsága nevében. Bertsey György b. elnök. Jankovich János b. jegyző.

* **A tábornok szemléje.** Nagy nagy napja volt tegnap a debreczeni 39. számú gyalogezrednek, a mennyiben Cenarclain De Grancy Emil dandárparancsnok Nagyváradról — mint már jeleztük, — a tavaszi szemle megtartása miatt Debreczenbe utazott. Ilyenkor a dandárparancsnok szemlét tart az ezred felett hangos szóval megkérdi a legénységtől, hogy van-e valakinek valami kéri vagy panasznál valója. A bakának ekkor szabadságában áll minden előzetes bejelentés, rapport nélkül előlépnie s elmondani, a mi a szívében fekszik, ha gorombák a tisztek, vagy altisztek, ha rossz a menázi. Ha a kéré-

sek teljesíthetők, meg is teszik azt. A tábornok tiszteletére péntek délben diszebed volt a Pavillon laktanya tisztí étkezőjében, tegnap este pedig a »Bika« szállodában.

* **Felgyújtotta a villám.** Csehi községből írja levelezőnk, hogy a borzasztó istenitélet, a mely pénteken este dult, óriási rémültségbe ejtette a lakosságot, A községben még nagyobb volt a vihar, mint Nagyváradon; a villámok egymást érték. Mindjárt a vihar kezdetén a villám belecsapott K a r d o s Pável és K a r d o s Tógyer közös lakházuknak keletfelőli szegletébe s felgyújtotta a házat. A szobában ülő Kardos Tógyert is érte a villám ereje és súlyosan megsértette a jobb lábát és kezét. A ház lángokba borult pillanat alatt s mentésre gondolni sem lehetett. A megsérült szegény embert csak nagy nehezen tudták kivinni az égő házból. Az épület porrá égett. Az első gyújtó villám lecsapása után pár percze majdmen kereszt irányban a másik utcában fekvő, E r d é l y i Demeter istállóját gyújtotta meg a villám; a vesszőkből font szénával telt istállóban 3 tehén, 2 borju és 1 ló volt, Megmenteni semmit nem lehetett. Az istállóról tüzet fogott B r á t a Pável lakása s ez is földig leégett. A lakosság rémülete tetőfokra hágott, mert azt hitték, hogy az egész falut elhamvasztja a tűz. A kár mintegy ezer forint. A tüzkárosultak mindenüket elvesztették s most koldusbotra jutott szegények kivannak téve a legnagyobb nyomornak. Az emberbaráti szeretettel fordulunk t. olvasóinkhoz, hogy az isteni gondviselés által nyújtott feleslegükből némi adományt küldeni sziveskedjenek a koldusbotra jutott szegény családok segélyezésére, Adományokat részükre köszönettel fogad s rendeltetési helyére juttat szerkesztőségünk.

* **Szent meggyőződés — erős meggyőződés.** Gróf Tisza István a fővárosi lapokban egy nyilatkozatot tesz közre, melyben a Bartha Miklós által a »Magyarország«-ban ellene intézett támadással foglalkozik s erősen mentegeti magát azon vád ellen, mintha ő párbajokkal vélné elintézhetőnek az ellene felhozott összeférhetlenségi eseteket. Nyilatkozata a következő szavakkal végződik:

Nyugodtan kell tehát bevárom a bizottsági tárgyalás lefolyását, mely hitelesen fogja fölteni a tényállást s egyelőre csak annak kijelentésére szoritkozhatom, hogy e r ő s m e g g y ő z ő d é s e m szerint soha sem véttem az összeférhetlenségi törvénynek sem betűje, sem szelleme ellen.

Tisza Kálmánnak »szent meggyőződései« voltak s ezzel a szóval kívánt sulyt adni elveinek és indítványainak, Tisza István gróf »erős meggyőződése« hangoztatásával akarja magát tisztára lemosni. Nehéz dolog is ott hagyni a husos fazekakat.

* **Szathmáry Sándor nem vőlegény.** Hoztuk nem régiben, hogy Szathmáry Árpád vőlegény, ezt a hirt most Szathmáry egy hozzánk beküldött nyilatkozattal a következő humoros rektifikálásban czáfolja meg:

Nyilatkozat. Adatik tudtára mindenknek, akiket illet, hogy az a Szathmáry Árpád nevezetű férfi, aki házastársul veszi magának Schusztar Mariska leányasszonyt, nem az idősebb, — már tudniillik én, — hanem az ifjabbik Szattyai ur.

* **A Rét veszedelme.** A pénteken este dult vihar és óriási esőzés Nagyvárad egyes pontján sok bajt okozott, A rét városrésznél is kijutott a vízből. Széles-utczát, és Nagyfürdő utcának alsó részét annyira elöntötte az ár, hogy még a vihar után is jóideig tenger víz lepte el az utczát s az udvarokat; itt-ott az alacsonyabb lakásokba is befolyt a szennyes víz. A különben széles árok nem bírta levezetni az összefutó víztömeget. Ennek oka abban leli magyarázatát, hogy a Muzeum-utól, Káptalan-és Ujsorról, Perczes-Nagy-Füldő-ut-

czákról lefutó viz. mind a Szélesutczai árokba van vezetve, a helyett, hogy a közelben fekvő Páris-patakkal megosztva lenne. Minden nagyobb esőzésnél ismétlődni fog ez a baj, ha csak gyökeresen nem segít a városi mérnöki hivatal a hibán.

* **Czigányfurfang.** Biró: Hát mőre miért loptál kakast?

Czigány: Nem loptam én kérem, csak elvittem, hogy legyen aki felbresszen, mert a veckerem megállott, pedig hajnalba el kellett utaznom.

* **Kisajátítási tárgyalás.** Említettük, hogy Cséffán új levezető csatornát építenek, melynek folytán nagymennyiségű terület lesz ármentesítve. A csatorna építéséhez szükséges földterület kisajátítási tárgyalása tegnap reggel 9 órakor kezdődött meg Cséffán S z u n y o g h Péter alispán vezetése alatt Az új csatorna a két Körözs folyót fogja összekötni.

* **Rosz megyei ut.** Biharmegye tudvalevőleg azon megyék sorába tartozik, mely daczára annak, hogy utjai fenntartására százezreket költ, mégis talán a legtöbb rossz uttal bír, a mennyiben a községek által fenntartott utak az év legnagyobb részében valósággal járhatatlanok. A terebes feketeerdői ut is ezek sorába tartozik, melyen a hidak s egyéb műtárgyak már oly rossz állapotban vannak, hogy valóságos életveszéllyel jár a rajta való közlekedés. Most sürgős segítséget kértek az érdekeltek az ut helyre állítására, mivel egyes helyeken a hidak teljesen szétrohadva lármely pillanatban összedülhetnek s esetleg halálos szerencsétlenséget is okozhatnak.

* **Árviz a Csillagvárosban.** A nagy esőzések folytán, a csillagvárosi lakosok is kaptak egy kis árvizet. A »francia soron« levő pecze ág, az ugynevezett »Kis duna« annyira megáradt, hogy a nagy víz mennyiség nem lelt természetes lefolyást és kiöntött a medréből, Elborította Csillagváros egy részét s a víz befolyt a házakba. Az utcákon alig lehet járni, aki kilép, annak térden felül érő vízben kell gázolni. A szobákban is alig lehet maradni, mi óriási rémületbe ejtette a lakosokat. Az ár tovább terjedésének megakadályozására a hatóság megtette a kellő intézkedéseket.

* **Ugratás.** Benő: Erzsike édes! én kimondhatatlanul szeretem magát.

Erzsike: Benő maga oly jó. Én elhiszem, hogy nekem nem tudja kimondani, de a mamának igen? Próbálja meg!

* **Miért olesó a narancs?** A narancsot nálunk s félig ingyen lehet kapni már és a nagy olesóság okát némileg magyarázza az olasz lapoknak az a hire, hogy egész Sziciliában, de különösen a kikötővárosokban nagy az izgatottsága miatt, hogy a sziciliai narancs-exportot újabb időben az amerikai narancs-expittel teljesen tünkretette. Messinában, hol leginkább érzik a bajt, az olasz délgyümölcs-kereskedők a minap gyűlést tartottak, melyen sok szenátor és képviselő is résztvett. A gyűlés azt határozta, hogy a kormánytól lépéseket tesz a délgyümölcs-kereskedés támogatása végett, a jelenlevő képviselők pedig megígérték, hogy evégből a kormányt az új kamara első ülésén meginterpellálják.

* **Hol van Feldheim?** Már a kofák is tárgyalják Feldheim Izrael esetét, ki méltán kiérdemelte a »jó madár« melléknevet. Most mindénki azon töpreng, hogy ez az ugynevezett jómadár, meg a hasonló társa ugyan hol is töltheti ilyenkor üres óráit? Az ügyészség sem tudja, a rendőrség sem, de felesleges is azt tudni nekik, elég ha a városban minden kofa arról társalog. Mondták, hogy a »Feldheim« féle magazin egyik rejtett szobájába huzódtak vissza a sikasztók s itt pipáznak, egész nap egy kis »László malmi« pénzecskének. A rendőrség olvasván a körözést és némely leírást s ha felkutatja a magazint, megtalálja benne a két alakot, ha ugyan tul nincsnek már hegyen völgyön.

* **Tizenhárom próbás tolvaj.** Tegnap egy jeles firmát fogott el ismét a rendőrség. Sámí Gusztávnak hívják s Szatmár várost tisztelte meg illetőségével, azonban művészetét Budapesten tanulta. Weisz nagypiaczéteri panorámástól több tárgyat ellopott aztán kínálatni kezdte eladás végett. A rendőrség azonban elfogta a tolvajt, ki még nemcsak hogy tettét

ismerte be, de dicsekedni kezdett vele, hogy már *tizenegyszer* volt lopásért büntetve. Ez lesz a tizennegyedik, mely bizonyára hosszabb lesz az előzőkénél.

* **Alacs és Ritter** cukrászok csak rövid ideje működnek Nagyváradon, de kitűnő cukrászati készítményeik nagy kedveltségnek örvendenek, bizonyítja a következő eset: Egy vidéki földesur betért a cukrászdába egy *h a c h e-r a*, távozása alkalmával pénzes tárczáját az asztalon felejtette. A tárcza felett a cukrászat tulajdonosai tanakodtak, mit tegyenek vele, ez alatt betoppan a tulajdonosa. **Alacs és Ritter** cukrászok megörültek, hogy megszabadulhattak a telt *idegen* erszénytől. A földesur átvette tárczáját, mondván: *Ha vissza nem kapom tárczámat, akkor sem sajnáltam volna oly jó haché-ért, minőt önök készítenek.*

* **Lapunk** mai hirdetésében egy igen kedvező alkalomra hívja fel a közönség figyelmét **S t e r n** Lajos férfitdívat kereskedő miután üzletét felosztja így május 31-ig a lehető legolcsóbban szerezheti be divatcikkeit.

x Legujabb és kizárólag a legjobb gyártmányok férfi fehérneműekben ugy szintén legujabb angol férfi divat cikkek a tavaszi évadra megérkeztek Roth M. utóda kalap és férfi divat üzletében a hol kizárólag csakis Karlsbadi czipők kaphatók.

Telefon.

Telefon.

Kizárólag legjobb készítményű fehérneműk (oroszlan védjeggyel) nyak-kendő különlegességek, női és férfi glacé és selyem keztyűk, harisnyák, zsebkendők stb. feltétlenül legolcsóbban és legnagyobb választékban csakis Fábry Testvérek divatáru házában szerezhetők be. Postai rendelések figyelemmel eszközöltnék.

III.

Születési és halálozási statisztika.

Nagyváradon az elmúlt héten, márczius hó 28-tól április 3-ig oly sok halálozás fordult elő, a mi szokatlan Nagyvárad népesedési viszonyaiban. Rendes körülmények között a születések száma jóval meghaladja a halálozások számát. Az elmúlt héten éppen annyi a születések száma, mint az elhaltaké.

Márczius 28-tól április 3-ig született 19 fiú, 17 leány, összesen *h a r m i n c z h a t* gyermek;

meghalt 20 férfi, 16 nő, összesen *h a r m i n c z h a t* egyén s így szaporodás nincs.

Az elhaltak névsora a következő:

Bulyiska Juon, Dutkon Mihály, Szpakovszky Lajos Béla, Fesch Hilgárd, Hanzély Eugénia Magdolna, Endorfer Ilona, Szanditz Zsigmond, Péter Mária, Martin Mitru, Balázs József, Ernszt Sándor, Lefkoviits Lázár, Szabó Mihályné, Fábrián Józsefné, Móre Bertalan, Osváth József, Biró Juliánna, Stark Ábrahámné, Riggel Agostonné, Israel Salamon, Juhász Mária, Kásv Erzsébet, Mákócsi Eszter, Nagy István, Lakszner Szeréna, N. Justh Sándor, Faragó Sándor, Guj Vaszi, Papp Péter, Bereczky Lajos, Olesák Mária, Weinberger Sándor, Negro Jánosné, Danila Ferencz.

A Halász-Korbuly affér.

— Tömeges párbajokra —

A Halász-Korbuly afférra vonatkozólag mely egy egész sor párbajt vont maga után, a mennyiben a »Nemzet« és a »Magyar Ujság« is leközlötték Halász cikkét hasábjaián, a megtámadott Korbuly a »Hazánk« tegnapi számában a következő nyilatkozatot teszi közlé:

Tudomásul.

A »Hazánk« tegnapi számában megírtam, hogy beszámolok, hogy „A sajtó Jáger Marija“

czimü velem személyeskedő hirlai közleménnyel szemben miként járok el. Szándékom volt mindazokat, kik e cikknek megírásában, közreadásában, repordukálásában részesek, felelőségre vonni. Megkezdtém a sort a vélemény szerint legkevésbé veszedelmes féllal Gajári Ödön országgyűlési képviselő urral a »Nemzet« felelős szerkesztőjével, ki lapjában reprodukálta a kérdéses cikket.

Dr. Kacziányi Géza és Zettner Ödön urakkal provokáltattam Gajári Ödön urat. Gajári Ödön ur meg is nevezte segédeit Molnár Béla és Dániel Gábor urak személyében. Ma este azonban levelet vettem egyik megbízottam dr. Kacziányi Géza urtól, melyben jelenti, hogy Gajári ur megbízottai tudomására hozták, hogy hogy csak egy hét mulva, folyó hó 8-án tárgyalhatják ez ügyet mert el kellett utazniok.

Gajári Ödön ur szintén elutazott egy viczinális vasut megnyitási ünnepélyére. Nekem semmi kedvem az ily természetű ügyeket bármiféle viczinális ünnepélyért nyolcz napig függőben hagyni s miután nem szeretném, hogy a többieknek is, kiknek részük van a kérdéses hirlapi cikk megjelenésében, szintén utazó ellenfelekre akadjak — minden további lépés mellőzésével egyszerűen kijelentem, hogy mindazokat, kik »A sajtó Jáger Marija« czimü cikk megírása, közreadása vagy reprodukálásával becsületemben akartak sérteni, *gyáva, himpellér rágalmazóknak* nyilvánítom.

Kik e czimmal nincsenek megelégedve, azok számára helyt állok és nem utazom el.

Budapest, 1897. április hó 2-án.

Korbuly József,

a »Hazánk« felelős szerkesztője.

Korbuly provokálta *Fenyvessy* Ferenczet, a »Magyar Ujság« főszerkesztőjét és *Lovassy* Andort, a helybeli »Szabadság« szerkesztőjét is.

Ezen fenti nyilatkozat folytán *Halász* Lajos táviratilag tudatta Korbulylyal, hogy a kérdéses cikk megjelenése napján *Lovassy* Andor felelős szerkesztő Belényesben lévén szalonka vadászaton, nem lehet felelős a cikkért s ő nem engedheti, miszerint *Lovassy* nak e miatt kellemetlenségeket okozzon, jól lehet *Lovassy* kész bármikor az elégtételadásra. A fenti nyilatkozatért pedig provokálással felel, a felelősséget elvállalja, mert a cikket ő írta és ő is tette közzé.

Halász Lajos a mai nap folyamán Budapestre utazik, hogy megnevezze Korbulynak segédeit s az ügyet a lovagiasság szabályai szerint elintézzé. — Hir szerint Korbuly nem hajlandó megverekedni *Halászsza*l, azonban az ő ekszkuzálását *Lovassy* Andorra nézve elfogadta. Ezek szerint tehát *Lovassy* és Korbuly közt párbaj nem lesz, ha Korbuly mégis rászánná magát a *Halászsza*l való párbajra, ellenkező esetben is azonban *Lovassy* — mint kinek tudta és beleegyezése nélkül a cikk megjelent, verekedni nem tartozik.

A puffos ujjak újabb veszedelme.

Puffos ujj tulajdonosok! Talpra mind, mert közeleg egy új veszedelm!!!

Jókai bácsi a múlt évben a szőlős gazdákhoz intézett, egy ilyen nagyhangu és vésztljósló ukázt és most midőn a puffos ujjak forognak ismét veszedelemben Jókai bácsi hallgat, de kiáltok én bár szavam gyenge.

A puffos ujjak sokkal közelebb állanak mihozzánk, mint azok a kis ostoba phyloxerák, amelyeket még látni sem lehet jóformán. A puffos ujjak már eddig is rémítő sok veszedelemnek voltak kitéve. Mulatságokban, koncerteken az otromba nyárspolgár könyörtelen zuzta őket össze. Sétátereken, utcákon, a korzón, színházban egy szóval mindenütt a vastag guny tárgyai voltak. Egy himpellér fráter drótkosarakat ajánlott rá az összetörtetés ellen. Pedig mily sok szolgálatot tettek már

eddig is az emberiségnek. *Polnizsky* *Nadina* nihilista nő a puffos ujjban vitte be a veszedelmes bombát a czári koncertre. Egy ügyetlen lakáj megtalálta lökni a puffos ujjat, a puff szét szakadt, míg ellenben *Polnizsky* *Nadinának* semmi baja nem lett. Ime a puffos ujj megható önfeláldozása az igaz ügy érdekében. De a puffos ujjak az otromba nyárspolgár gorombáskodásából phoixként puffadtak fel újra, az alávaló rágalmak, miként a sziklapról visszapatantak és most megsemmisítésükre törnek. Óh! de tudjátok meg a szomorú valót:

A párisi divat, ahonnan *Klodvig* óta a puffos ujjak, akarom mondani az európai divat származik — most már negligálja a puffos ujjakat. És most már a pesti divat kereskedők is Monaszterlyvel élén azt mondják: Puff neki!!!

Puffos ujj tulajdonosok! Talpra mind! Álljunk ellent a veszedelemnek! Tegyük meg a szükséges óvintézkedéseket.

Tömörüljétek — akarom mondani ritkuljátok a puffos ujjak érdekében s indítsátok meg az akciót minden oldalon az igaz ügy érdekében, a sajtó részéről mindenkor támogatni fogja igaz ügyeteket: *Szunyog.*

EGYESÜLETEK.

A rabsegélyző egylet közgyűlése. A nagyváradai és biharmegyei rabsegélyző egylet rendes évi közgyűlését az 1897. évi április hó 4-ik napján délelőtt fél 11 órakor (a kir. törvényszéki fogház épületben) tartja meg, melyre az egylet tagjait — megjegyezve, hogy az alapszabályok 12. §-nak értelmében a közgyűlés tekintet nélkül a tagok számára határozat képes lesz — tisztelettel meghívom. A közgyűlés tárgyai lesznek: 1. Elnöki megnyitó beszéd. 2. A titkár évi jelentése, az igazgató választmány és a számvizsgáló bizottság jelentése feletti határozathozatal. 3. Titkár és igazgató választmányi tag választás. 4. A közgyűlés előtt 3 nappal beadott indítványok tárgyalása. Nagyvárad, 1897. márczius 25. *G y a l ó k a y* Lajos, egyl. elnök.

A ker. betegsegélyző pénztár ülése. A „Nagyváradai kerületi betegsegélyző pénztár“ a folyó évi április hó 4-én, vasárnap délelőtt 10 órakor, a kerületi betegsegélyző pénztár helyiségében (Kert-utca, Kutiák-féle házban) ülést tart.

S P O R T.

Vívó-verseny. A nagyváradai vívóterem tagjai jövő szombaton nagy vívóversenyt rendeznek, melyre a következő meghívót vettük:

A nagyváradai vívóterem tagjai folyó év április hó 10-én, a »Zöldfa szálloda« nagytermében zártkörű jótékonycélu mesteri mérkőzéssel egybekötött *v i v ó - v e r s e n y* t rendeznek, melyre teljes czimed és becses családját tisztelettel meghívja a rendezőség. — A tiszta jövedelem jótékonycélra lesz szánva. A versenynél a hölgyeknek külön ülőhely lesz fenntartva. A verseny után társas vacsora lesz 1 teríték 2 frt. A vívó-verseny kezdete pont 7 órakor, a társasvacsora pedig 9 óra 15 perczkor. Belépti díj a versenyhez: személy-jegy 1 frt; család jegy 5 személyig 3 frt. Jegyek előre válthatók a vívó-teremben, hol egyszersmind a hölgyek ülőhelyéről előjegyzés vezetetik. A társasvacsorára szintén lehet előjegyezni. A verseny és társasvacsora alatt katonazene fog működni.

J u r y: Diszelnök: Dr. Beöthy László, főispán. Elnökök: Des Eeherolles Kruspér Sándor és Szunyogh Péter. Jury tagjai: Bognár Sándor, Dési Géza dr., Glatz Antal, Lovassy Andor, Mezey Mihály, Papolczy Ferencz, Reinle Gyula, Schöpflin Agoston, Szunyogh Loránd és Vertheimstein Alfréd lovag. Jegyzők: Ignat Szabin, Rezey Gusztáv, Zigre Aurél. Pénztárosok: Feier Kálmán, Julier Károly, Stephani Döme.

M ü s o r: 1. Oszlopvívás I—II. iskola. 2. Iskola-vívás vívó-törrel I. rész. 3. Iskola-vívás vívó-törrel II. rész. 4. Leányiskola vívás vívó-

törrel I. rész. 5. Leány iskola vivás kis és nagy törrel. 6. Iskola-vivás karddal I. iskola. 7. Iskola-vivás karddal II. iskola. 8. Iskola-vivás karddal III. iskola. 9. Iskola-vivás karddal IV-V-VI. iskola. 10. Leány kardvivás I. iskola. 11. Iskola-vivás karddal I. haladók. 12. Iskola-vivás karddal II. jobb és balkéz. 13. Iskola-vivás karddal I., II., III. iskola, jobb és balkéz, vezényszó nélkül. 14. Ifjúság verseny vivó-törrel. 15. Ifjúság verseny-vivó törrel fiú s leány (testvérek). 16. Haladók verseny-vivása karddal. 17. Manchette-vivás 4 egyen-vivása karddal. 18. Gyors védés 4-gyel szemben. 19. Mesteri mérkőzés vivó-törrel. 20. Mesteri mérkőzés karddal. 21. Díj osztás. 22. Társas vacsora.

A verseny szabályai: 1. Kéz és csipőn aluli vágások nem érvényesek. 2. A fej 6 egységet. Külső belső arc s nyak 5 egységet, mélyvágás 4 egységet, has- s oldal-vágás 3 egység. felső kar 2 egység, alkar 1 egységet számít.

SZINHÁZ ÉS MŰVESZET.

Játékrend a magy. kir. Operaház 1897. április 5-től 1897. április 11-ig. Hétfőn nincs előadás. Kedden Faust. Szerdán nincs előadás. Csütörtökön a fekete domino. Nap és föld. Pénteken nincs előadás. Szombaton Manon Lescaut. Vasárnap Paraszt becsület. A piros cipő.

UJ VASUTI MENETREND.

Ervényes 1897. október 1-től.

Vonat indul Nagyváradról.	Vonat érkezik Nagyváradra.
Püspökladány-Budapest felé gyorsvonat 8 ⁰⁰ regg., 2 ⁰⁰ éjjel, személyvonat 11 ⁰⁰ d. e., 2 ⁰⁰ d. u., 11 ⁰⁰ éjjel.	Budapest-Püspökladány felé gyorsvonat 7 ⁰⁰ este, 2 ⁰⁰ éjjel, személyvonat 7 ⁰⁰ reggel, 8 ⁰⁰ d. u., 1 ⁰⁰ éjjel.
Kolozsvár felé gyorsvonat 7 ⁰⁰ este, 2 ⁰⁰ éjjel, vegyesvonat 1 ⁰⁰ d. u., személy. 3 ⁰⁰ délután, 2 ⁰⁰ éjjel.	Kolozsvár felé gyorsvonat 2 ⁰⁰ éjjel, 8 ⁰⁰ reggel, személyvonat 10 ⁰⁰ éjjel, 11 ⁰⁰ d. e. vegyesvonat 8 reggel.
Csaba-Arad-Szeged felé személyvonat 10 ⁰⁰ d. e., 4 ⁰⁰ d. u., vegyesvonat 7 ⁰⁰ este.	Arad-Szeged-Csaba felé vegyesvonat 8 ⁰⁰ r., személyvonat 9 ⁰⁰ d. e., 5 ⁰⁰ d. u.
Belényes-Vaskóh* felé vegyesvonat 4 ⁰⁰ reggel, 1 ⁰⁰ d. u.	Vaskóh-Belényes* felé vegyesvonat 11 ⁰⁰ d. e. 9 ⁰⁰ este.
Érmihályfalva felé vegyesvonat 6 ⁰⁰ r., 4 ⁰⁰ d. u.	Érmihályfalva felé vegyesvonat 8 ⁰⁰ r., 9 ⁰⁰ este.
Ósi-Kót-Gyoma felé személyvonat 7 r., vegyesvonat 1 ⁰⁰ d. u.	Gyoma-Kót-Ósi felé vegyesvonat 10 ⁰⁰ d. e. személyvonat 8 este.

* Ezen vonatokkal lehet a Félix-fürdőbe és vissza közlekedni.

Igazságszolgáltatás.

Drágán megfizetett garázdalkodás. Nyeste Mihály derék egy szál legény a talpán, de nagyon vad, akárcsak egy hiúz. Ugy tilt a vádlottak padján, mintha minden perczen felakarna falni azokat a bírálókat, akik felette ítélni akarnak. Vaskóhn ivott egyszer ez a legény több társával, azután elindult hazafelé részegfővel, utja a vasuti sín mellett vezetett s mikor meguntta magát neki ment a mutató fákna, jelzőknek, baltájával kivágott egy néhányat, aztán meg a sürgöny drótokat kezdte rongálni, így ért haza s boldogan feküdt le mint aki jó munkát végzett és elaludt nyugotán s nem furdalta még azért sem a lelkismeret, hogy a sinre keresztbe tett egy vastag deszkát, hadd botoljon benne a gőzös, legalább nem fog olyan nagyon prűszkölni. Hanem a dolgokat nem jó órában vitte véghez, mert rájöttek s a törvény elé került; hol rá is huzták a s-t szerencsésen. Az ügyész közveszélyt okozó büntény és idegen ingó vagyon rongálá-

sával vádolta, miben el is marasztalta a törvényszék, A kedélyeskedő legényt két és fél évi börtönre ítélték.

Gondatlanságból okozott emberölés.

Egy özvegy asszony volt vádolva ezzel, hogy unokáját, kit magának tudott, otthol hagyta őrizet nélkül, ki aztán a tüzzel kezdett játszani és porrá égett. Szűcs Mitruné ez az öreg asszony s tegnap tartották meg ügyében a végtárgyalást. A törvényszék azonban figyelembé vévén a számos enyhítő körülményt: vádlottat fölmentették. Az özvegy asszony hangos zokogásra fakadt az ítélet kihirdetése után.

REGENY-CSARNOK.

Rab-szerelem.

Francozia regény.

83.

Szemei megmeredtek arca halálsápadt lett s kezei görcsösen rángatóztak.

Az ápolónő közelebb lépett a beteghez s megfogta annak kezeit melyek észrevehetően hűlni kezdtek. De alig pár perc után újra életpir ömlött végig a beteg arcán ki felnyitá szemeit s egy pohár vizet kért.

Siettek eleget tenni kérésének mire Griotte láthatólag jobban érezte magát de néhány perc múlva újra elszenderült.

A délutáni nap melegen sütött be az ablakon s a lég tikkasztó volt. Griotte csendesen aludt csak alig észrevehetően mozgó melle mutatta, hogy még nem aludt ki belőle az élet legutolsó szikrája.

* * *

Mikor az ápolónő egy óra múlva a szokatlan nagy csend miatt a beteghez nyult megremülve tapasztalta, hogy az megüvegesedett szemekkel élettelenül nyugszik fekhelyén.

Kezei össze voltak kulcsolva úgy nézett ki mintha imádkoznék. Homlokán elsimultak a redők s ajka mosolyogni látszott.

Milyen látvány az ha egy rabot temetnek. Nincs ennél szomorubb dolog a világon. Két deszkából összeütnek egy hosszú ládát, abba beleteszik a szerencsétlen rab holttestét; azután elindul egy talyiga s a temető árkában nemsokára egy új serral több van. Nem kíséri senki a menetet egyedül a fogház lelkésze ki lecsüggesztett fővel halad a koporsó után kezében egy kereszttel, mely ez életben egyetlen osztályrésze volt Griottenak.

Ilyen temetés várt volna a 16-os számra is, ha Norine nem ismerkedett volna meg vele.

Danjon főerdész nyanyis másnap értesülvén a Griotte haláláról azonnal elindult, hogy a fiatal leánynak a hirt lehetőleg kiméletesen tudtára adja.

Mikor az auberivei erdő szélére ért, Norine megpillantván őt elébe szaladt.

A műhely ajtaja előtt Vincard apó és Champenois szorgalmasan gyalultak az esztergapad mellett, s a Norine futása folytán ők is felnéztek munkájok mellől s szintén elébe mentek a főerdésznek.

Mi a hír? kérde Norine a futástól alig tudva lélekzetett venni s szemei kérdőleg pillantottak Danjourra.

A főerdész nem mert a szomorú hírrel egyszerre előhozakodni, hanem előbb kivette a Griotte kis zsebkését s átnyujtva azt Norinenak, így szólt:

Az éjjel valamivel rosszabbra fordult állapot, de azért mégsem feledkezett meg önről s ezt a kis zsebkést küldé önnök viszonzásul a szép virágokért.

Norine örömmel nyult az ajándék felé de hirtelen valami ros sejtélem villant át agyán s zokogva kiáltott: Ugy-e meghalt? Ne titkolja.

A főerdész szomorúan igenlőleg bólintott fejével. De a következő pillanatban már megbánta megdondatlanságát, mert a fiatal leány arcát halálsápadtság borította el, teste remegni kezdett s hirtelen levegő után kapdosva ajultan rogyott le a földre.

Szerencsére közel voltak a patakhoz s

friss vízzel meglocsolták az eszméletlen leány arcát, ki tíz percnyi élesztgetés után felnyitá szemeit, de oly erőtlén volt, hogy nem bírt felállani.

Egy fa galyakból rögtönzött hordágyon kellett a nem messze fekvő műhelyig szállítani; Danjon szomorú arccal vigasztalni igyekezett Norinét és sürgető szavaira elmesélte neki a fiatal fogoly utolsó óráit.

Norine gyakran látta, hogy az a sors fog várni Griotte-ra is, sirva kérte tehát a főerdészt hogy eszközölje ki az igazgatónál miszerint a 16-os számn foglyot ők temethessék el.

A fogházigazgató készséggel egyezett bele, hogy a temetés ne a fogház költségeire történjék meg, hanem Vincard apó hantoltathassa el a hullát.

Hiszen ezzel megtakaríthat egy pár francot.

Igy történt azután hogy Griotteot nem taligán hanem 2 fekete ló által huzott gyászkoscsin vitték ki a fogházból utolsó útjára s nem a temető árkában temették, hanem a Norine kívánságára azon helyre hol legelőször találkoztak.

A temetés után a fiatal leány súlyos beteg lett. Néhán hétig élet-halál közt lebegett.

Mikor végre újra felkelhetett s kiült a műhely elé vagy atyja karjaira támaszkodva legelső sétáit megtette az erdőben a fák már hullatni kezdtek a legelső dér által megcsipett leveleikett s a vándormadarak indulásra készen állva hangos csiripeléssel repkedtek a légben.

Az erejét vesztett őszi napsugár nem volt képes felmelegíteni többé a levegőt s a legkisebb fuvalomra Norine dideregve burkolózott kendőjébe.

Hasztalan vizsgálta meg a környék legjobb orvosa. Nem testileg hanem lelkileg szenvedett a szerencsétlen leány erre pedig nehéz volt orvosságot találni. Szórakozások multságok hiába valók voltak Norine egyre sápadtabb, egyre szótlanabb lett.

Egy egyszerű zöld pázsittal bontott sirhalom emelkedik az auberivei erdő egyik tisztásán. Semmi felirat nem jelzi, hogy ki nyugszik a hant alatt. Egy fiatal leány nap-nap után fekete ruhában öltözve meglátogatja a sírdombot s könyeivel áztatja azt. Mindennap friss virágokból font koszorúval övezi körül az egyszerű fakeresztet s egy innát mondván ismét eltávozik.

A harmadik hónapra Griotte halála után Vigardeerdő szokott körutját tette meg az erdőben s épen azon tisztásra ért, hol a Griotte sírja volt. A sír oldalán egy nő alak feküdt látszólag csendes álomban szenderegve, az erdő közelebb lépett s visszahökkenve az elébe táruló látványtól, egyszerre elsápadt.

Norine hevert ott élettelenül. Arcán már kiütötték magukat a szederjés hulla foltok s a legyek zümögve repkedtek körül a viaszsárga hullát.

A boncolás kiderítette, hogy a fiatal leány halálát az okozta, hogy szíve megrepedt s a kitóduló vér néhány pillanat alatt megölte az alig pár hónappal ezelőt még élettől duzzadó Norinét.

Most már ott nyugsznak mindketten egymás mellett. Hűs őszi szél átsuhan a lombjait hullató fák sudarán. A levegőben varjak kovályognak éles károgással, melyek a sűrű köd elől menekülnek az ágak közé. Az egykor oly lármás életvidor természet képét komor némaság váltja fel s a lehanyatló nap vörvörös sugarai még egy pillanatra bevilágítják a vidéket s azután beáll a hűs őszi est.

A két szerelmes boldogságát most már nem zavarja semmi sem.

— VÉGE. —

Hajóhadunk a Földközi tengeren.

A Kréta körül állomásozó tengeri haderőben a monarchia két hadihajóval van képviselve. Hajórajunk, mely Hinke János ellentengernagy parancsnoksága alatt áll, összesen 11.874 tonna nagyságu 21,600 lóerővel 1200 emberrel és 81 ágyuval.

A közös hadügyminiszterium haditengerészeti osztálya által szerkesztett kimutatás szerint a fent említett erő, a hét hadihajó között a következőképpen oszlik meg.

	Tonna	lőerő	nehéz	közép	könnyű	gyors- tüzelő
Kronprinzessin Erzherzogin Stephanie toronyhajó	5060	6500	2	6	2	11
Kaiserin und Königin Maria Theresia torpedó torlaszhajó (cirkáló)	5200	7000	2	8	2	20
Sebenico torpedóhajó	840	1200	—	—	—	5
Satellit torpedójármű	540	4000	—	—	—	9
Kibitz torpedónaszád	78	1000	—	—	—	2
Elster	78	1000	—	—	—	2
Sperber	78	900	—	—	—	2
a hét hajó összesen	11874	21600	4	14	9	54

E hét hajó kiegészítésére *Tiger* nevű torpedó-cirkálót szerelték föl. Az ujonan felszerelt hadihajó 1675 tonna nagyságu, gépei 4000 lőerejűek és 4 közepes és 10 gyorstüzelő ágyúval van ellátva. A *Tiger* a legnagyobb a másodrendű torpedó-cirkálóink között.

Az említett hajókon kívül az adriai tengeren még öt, teljesen felszerelt hadihajó cirkál, még pedig: *London* fregatta, *Mörth* Vilmos sorhajókapitány parancsnoksága alatt, 3430 tonna, 2600 lőerő, 15 közepes, 2 könnyű és 7 gyorstüzelő ágyúval, *Zrinyi* korveta, *Jedina* Hermann lovag, fregatta-kapitány parancsnoksága alatt, 1340 tonna, 1000 lőerő, 2 közepes, 5 könnyű és 2 gyorstüzelő ágyúval. *Nautilus* ágyunaszád, *Nemling* József korvetakapitány parancsnoksága alatt, 570 tonna, 400 lőerővel, 2 közepes és 1 gyorstüzelő ágyúval. *Spalato* torpedó-hajó, *Hajek* Ferdinánd fregattakapitány parancsnoksága alatt, 840 tonna 1000 lőerő, 5 könnyű és 7 gyorstüzelő ágyúval. *Komet* torpedó-jármű, *Ziegler* Luczian korvetta kapitány parancsnoksága alatt, 360 tonna, 2600 lőerővel, 9 gyorstüzelő ágyúval.

A *Laudon*, *Zrinyi*, *Nautilus* és *Spalato* mind régi fahajók, csakis állomáshajóknak, vagy más hasonló célra használhatók. A *Komet* azonban modern hadihajó, testvérhajója *Meteor* nevű torpedóhajónak.

Hu a hatalmak a görög kikötők blokádját is elhatározzák, akkor hajórajunk kiegészítése ismét szükségessé válik.

E célra *Meteor* nevű torpedó-cirkálót és két torpedónaszádot szerelték föl. A *Meteor* 350 tonna, 2600 lőerővel és 9 gyorstüzelő ágyúval. A *Staar* és *Krahe* torpedónaszádok teljesen egyenlők, egyenkint 78 tonna nagyságuak, 1000 lőerővel és 2 gyorstüzelő ágyúval.

Polában első készenlétbe (I. Reserve) helyezik: *Kronprinz Erzherzog Rudolf* nevű páncélos toronyhajót. E hajó testvérhajója a *Kronprinzessin Erzherzogin Stephanie* toronyhajónak. 6870 tonna, 6500 lőerő, 3 nehéz, 6 közepes, 2 könnyű és 11 gyorstüzelő ágyúval; továbbá: a *Leopard* nevű cirkáló torpedóhajót, a *Tiger* testvérhajót, 1530 tonna, 3500 lőerő, 2 közepes és 10 gyorstüzelő ágyúval.

A második készenlétbe (II. Reserve) a *Kaiserin Elisabeth* torpedó-torlaszhajót helyezik, mely 4000 tonna nagyságu, tehát jóval kisebb, mint a *Kaiserin und Königin Maria Theresia*, 6400 lőerejű gépekkel, 2 nehéz, hat közepes, két könnyű és 15 gyorstüzelő ágyúval.

Konstantinápoly előtt is horgonyoz még egy régi fahadihajónk, a *Hum* nevű ágyunaszád *Rubelli* fregatta-kapitány parancsnoksága alatt. Ez a régi rozzant jármű, mely a legkevésbé sem alkalmas arra, hogy egy nagyhatalmat képviseljen, 900 tonna nagyságu 800 lőerővel, 4 közepes és 1 könnyű ágyúval.

Közönség köre.

Köszönetnyilvánítás.

Nindazok, akik a bennünket ért lesújtó gyászeset alkalmával vigasztalásukkal és részvétükkel nagy fájdalomukat enyhíteni törekednek, fogadják jószágukért ez uton is hálás köszönetünket,

Nagyvárad, 1897. április 3.

Úzveggy Neczpáll Justh Sándorné és családja.

TAVIRATOK.

Báró Fejérváry Bécsben.

Bécs, április 3. (Saját tud. távirata.) Báró Fejérváry honvédelmi miniszter tegnap ide érkezett és ő Felsége által kihallgatáson fogadtattott. Ő Felsége a dél-előtt folyamán Badenit is fogadta.

A tőzsde riadója.

Budapest, április 3. (Saját tud. távirata.) Ma délelőtt villámgyorsan terjedt el két hír a tőzsdén, mely a nemzetközi és osztrák papírok árait súlyosan lenyomta. Az egyik hír az, hogy a görögök megizenték a háborút a törököknek a másik, hogy *Pattay* vagy *Lichtenstein* lesz az osztrák kultuszminiszter. — Az előbbi csakhamar megczafolták Berlinből, — az utóbbit meg nem erősítették s így a börze hangulata a déli tőzsdén tetemesen megjavult.

Az osztrák kormányválság.

Bécs, április 3. (Saját tudós. táv.) Egybehangzó jelentések szerint ő Felsége a Badeni-kormány lemondása felől ez ideig még nem határozott. Badeni újbóli megbízatásáról szóló hírek és a többi miniszteri kombinációk időelőttiek. Tegnap estig ő Felsége még senkit sem fogadott a kiválóbb politikusok közül. A lemondás okai közül legvalószínűbbnek tartják azt, hogy Badeninek nem sikerült a lengyelek és ifju csehekből és a német liberálisok egy részéből többséget összehoznia

Vassos egyezkedése a tenger-nagyokkal.

Budapest, április 3. (Saj. tud. táv.) A »Standard« jelenti Kánaéból: A tenger-nagyok megállapodtak abban, hogy elfogadják Vassos előterjesztéseit, mely szerint ez a fogoly török katonák szabadon bocsájtására kötelezi magát, ha biztosítják, hogy ezeket a többi harcokban részt venni nem engedik.

Török hírek.

Konstantinápoly, április 3. (Saját tud. táv.) A minisztertanács ma azon hírekkel foglalkozott, hogy a görögök ápr. 6-ika évfordulóján nagy dolgokra készülődnek. Erre a napra rendkívüli katonai és rendőri intézkedések tétettek. Edhem pasa a határcsapatok parancsnoka szigorú parancsot vett a határ őrizetére nézve és hogy a görögök kisebbszerű kihívására és támadásaira ne válaszoljon.

Fellebbezés Európához.

Athén, április 3. (Saját tud. táv.) Kánaea püspöke: Nikophoros egy körlevelet intézett Európa keresztény nemzeteihez, melyben a sokat rágalmazott Krétai

nép nevében kijelenti, hogy ez el van határozva arra, hogy egyesülését Görögországgal kivívja. Hivatkozik az európai keresztény népek igazságérzetére és szabadság szeretetére és ennek alapján kéri a hadihajók bombázásának beszüntetését, mert a krétai kereszténységnek kétségbe kell esnie a saját sorsa felett, ha azt látja, hogy a törökök az európai csapatok védelme alatt indulnak csatába ellene.

KÖZGAZDASÁG.

A nagyszalontai orsz. vásár elhalasztása. A tavaszi szalontai orsz. vásár ez évben ápr. hó 16 és 17-ikére esnek: mivel azonban e két nap a Husvétüi ünnepeket megelőző nagypéntek és nagyszombat lesz; Szalonta község előljárósága kérte a kereskedelemügyi minisztert, miszerint az országos vásárt egy héttel később, vagyis április hó 23 és 24-én tarthassa meg. A miniszter értesített ugy Biharvármegyét, mint a nagyváradi kereskedelmi és iparkamarát, hogy a kérelam indokait méltányolván, megengedi, hogy Nagyszalonta község országos vásárát kivételesen a Husvét utáni pénteken és szombaton, vagyis április 23 és 24-ikén tarthassa meg.

Állategészségügyünk államosítása. Az Agrár Értesítő azt a jó forrásból vett hírt közli, hogy az állategészségügy államosításra vonatkozó törvényjavaslat a földmivelésügyi miniszteriumba már teljesen elkészült, s legközelebb tanácskozás tárgyául fog szolgálni. Ezzel Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter egy régi közgazdasági szükségletnek tesz eleget, s olyan intézményt léptet életbe, mely állattenyésztésünknek ismét biztosíthatja a külföldi fogyasztó piacokat. A velünk állategészségügyi konvencióban álló államoknak azok a kifogásai, melyekkel ezt a konvenciót legtöbbszörre kijátszák, egy szervezeti állami állategészségügyi szolgálat mellett alapjukat veszítik, másrészt pedig az állategészségügy államosítása az állatorvos hiányon is fokozatosan segíteni fog, mert biztos és tekintélyes állami hivatalos biztositván az állatorvosoknak, mind több és több tanulót fog erre a közhasznú pályára vinni.

Lőértékesítés és lótenyésztés. A földmivelésügyi miniszteriumban május hó elején lőértékesítési ankét lesz, melyre a miniszter az összes gazdasági egyesületeket meghívta. Az O. M. G. E. lótenyésztési szakosztálya ennek folytán április hó közepén ülést tart, melyen a lótenyésztés emelésére és a lőértékesítésre vonatkozólag fogja az egyesület álláspontját precizirozni. A gazdasági egyesület főleg a következő reformokat óhajtja: Bizományi istállók felállítása, melyekben az eladó lovak bizonyos díjért beállíthatók és ellátást kapnak s melyekből az állatok a közvetítést kikerülésével adhatók el. A katonai lóvásárok reformja: megtartása idejének évről-évre előre való megállapítása, egyöntetű eljárás életbeléptetése. Luxuslóvásárok és állatvásárok szaporább és rendszeresebb rendezése. A szavatossági kérdés szigorítása, esetleg törvény által való szabályozása.

Terménytőzsde.

Budapest, ápr. 3.	
B u z a	őszi bácskai 7.52
	őszi, északi 7.03
	október-novemberre, bácskai 6.15
	okt.-nov.-re északi 3.46
R o z s	őszi bácskai 10.30
	északi 7.54
T e n g e r i,	okt.-nov.-re, bácskai 7.05
	okt.-nov.-re, északi 6.18
R e p c z e	október-novemberre, bácskai 3.48
	okt.-nov.-re, északi 10.35

Bécs, ápr. 3.	
B u z a	tiszai . . . . . 8.70—0.—
	bánsági . . . . . 8.25—0.—
	bácskai . . . . . 8.34—0.—
	szokványáru őszi . . . . . 0.—0.—
R o z s	tiszavidéki . . . . . 4.15—0.—
	szokványáru őszi . . . . . 6.45—0.—
	szokványáru tavaszra . . . . . 6.53—0.—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1897. április. 3-án.

Magyar aranyjárdék 4%.	121.75
Magyar koronajárdék	96.—
Magyar vasúti kölcsön aranyban 4 1/2%.	122.50
Magyar vasúti kölcsön ezüstben 2 1/2%.	100.50
Magyar keleti vasúti államkötvény 1876-ból	120.50
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%.	97.50
Italmérési jog megváltási kötvény	100.25
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	97.50
Magyar nyereséj sorsjegy-kölcsön	151.50
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy kölcsön	140.25
Osztrák járadék papírban	100.50
Osztrák járadék ezüstben	100.50
Osztrák járadék aranyban	122.25
Osztrák korona járadék	100.25
1860. osztrák államsorsjegyek	141.—
Osztrák magyar bankrészvény	935.—
Magyar hitelbank részvény	384.—
Osztrák hitelintézeti részvény	346.80
Osztrák-magyar államvasúti részvény	336.—
20 frankos arany (Napoleonkor)	9.50
Német birodalmi márka	58.65
London vista	119.60
Páris vista	47.55
20 márkás arany	11.72

SZERKESZTŐI POSTA.

A „Szabadság“-nak.

Szerkesztői üzenet a Tiszántulnak? Mi semmi-féle esetben sem kértük a »Szabadság« tanácsát. Oktató hang a Tiszántullal szemben? — mi nem ismerjük az alapot, melyre állva ilyen hangon beszélhessen a »Szabadság«. Fenyegetés a Tiszántul szerkesztőjének? — Minket sem az élet, sem saját életünk nem tanított meg félni, vagy megijedni, legfeljebb arra, hogy a kezünkben lévő fegyvereket sohasem használjuk — még önökkel szemben sem — úgy, amint azt önök tették és teszik velünk szemben.

Nehogy pedig a közönség Lovassy urnak ezt a szerkesztői üzenetét komolyabban vegye, mint egyéb nevető betűit, a következőkben reflektálunk arra:

Hogy a »Tiszántul« köztisztviselőket üldöz? — Ugyan, ugyan! Hiszen éppen egy — sápkáján a magyar czimert viselő — köztisztviselő megtámadtatása ellen emeltük fel ezuttal is szavunkat. És hogy máskor is így tettünk, mutatja az, hogy egy másik köztisztviselő éppen most mond köszönetet azért a diszerét eljárásért, melyben ügyét a lapban tárgyaltuk. Mi reflektálunk Morvay ügyéről, amely nyilvánosan történt és nyilvános vizsgálat tárgyát képezi. Ez pedig a lapnak kötelessége, bár némelyekre kellemetlen. Megtettük még azt is, hogy minden felszólítás nélkül, tisztáztuk a főszoigabíró ur ügyét. Mi szükség volt ezután a nyílttéri közleményre és abban a papság s a kath. körre tett gyanúsító alaptalan czélzásokra? Miféle köszönet volt ez? Erre szeretnénk választ kapni.

A tegnapi üzenetnek többi része a dologhoz éppen nem tartozó s a személyeskedés körét messze túlhaladó kvalifikálhatatlan gyanúsítás és terrorizálás, amely megszünteti az eddig közöttünk fennállott kollegialitást. Részemről legalább nem kérek az ilyenből. Eddig más fogalmam volt a kollegialitásról.

Ami azt a személyemre háruló gyanút illeti, hogy valami érdekből, mely egyk vagy másik félhez köt, keltünk védelmére a megtámadott ügynek: ünnepélyesen kijelentem, hogy engem sem atyafiság, sem sógorság, sem érdek nem köt egyikhez sem; sem a főszoigabíró, sem a pénzügyőrt, sem a kasszírót még csak látásból sem ismerem; — és ha ezek után is fenntartja a »Szabadság« elég érthetően kifejezett gyanúját, az már rágalomná válnék s megtenném ellene a törvényesen megengedett megtorló lépéseket.

Hogy a »Szabadság« szerkesztője pikáns dolgokról — hol ügyesen, hol ügyetlenül — tud írni, és szeret azokkal foglalkozni, elismerem. De hogy milyen eljárás az, mikor egy író, kifogyván ellenfeleivel szemben az érvekből, másoknak ellenfele társainak esetleges, képzelt vagy ráfogott hibáit hozza fel? — megnevezni tiltja az olvasók józólése iránt tartozó tisztelet.

Végül kereken kijelentjük, hogy tisztesség dolgában oktatást a »Szabadság«-tól el nem fogadunk. És ha az ő tisztesség érzéke meg is engedné, hogy pikantériák után nyomozzon s azokat találja

publikuma elé, mi nem követjük őt ezen a téren, nem is nyomozzuk. Csak ballagjon egyedül. Azok a pikantériák különben akár novellában, akár vezércikkben fognak megjelenni a lapban, ami a komolyan vételt illeti, több sikert így sem fognak elérni.

A szerkesztőért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

NYILTTER.

Csak május 31-ig tart.

Csak május 31-éig tart a hatóságilag engedélyezett végeladás.

Hol?

Hol?

STERN LAJOS

üzletében.

Aki minden vásárlásnál legalább 40 százalékot szándékszik megtakarítani úgy saját érdekében áll szükségletét nálam fedezni u. m.

férfi, női és gyermek cipőkben

kalapok, ingek

valamint mindennemű

férfi divat árukban rendkívül leszállított árak mellett beszerezhető.

A n. érdemű közönség b. figyelmét a hatóságilag engedélyezett végeladásra tisztelettel felhívja:

Stern Lajos,

Nagyvárad, Bémer-tér.

Ezen üzlet-helyiség július 1-től

kiadó

Csak május 31-ig tart.

Csak május 31-ig tart.

Értesítés a n. é. vevőközönséghez.

Van szerencsénk a nagyérdemű vevőközönséggel tudatni, hogy üzletünket megnagyobbítottuk és kiszolgáló személyzetünket akként szerveztük, hogy most már bármily tömeges látogatásnak a legnagyobb pontossággal eleget tehetünk.

Midőn ez uton mondunk köszönetet a nagyérdemű közönségnek azon ritka pártfogásért, melylyel benünket szokatlan módon elhalmozott, igérjük, hogy ez után is a legjobb minőségű női, férfi és gyermek cipőket a legdivatosabb kalapokat és mindég különlegességeket fogunk tartani nyakkendők és fahérművekben ugyszintén kesztyűk és napernyőkben egyidejűleg felhívjuk figyelmüket gyermek sápkák és utazó bőröndökre.

tisztelettel:

Aranyi és Róth

N-Várad Zöldfa-utca

Áruház 36.

103-1-5

Törleszt. kölcsön földbirtokokra.

Kölcsön a valódi becsérték háromnegyed részéig 20-60 év köti időre kasszópénzben. Birtokos felmondhat, pénzügyintézet nem mondhat fel. Csekély kamattal törlesztetik. Lebonyolítás leg-
rövidebb idő alatt.

— Convertálás bélyeg- és illetékmentes. —
Semmi előleges költség.

Minden felvilágosítás díjtalan. Beküldendő csakis: telekkönyvi kivonat és kataszteri birtokiv másolat. 40494

Ingatlan-és Jelzálog-Forgalmi-Intézet,
Budapest, Váci-körut 39.

Intézetünk az egyedül, mely az ország minden megyéjéből, hatóságok és a legtekintélyesebb földbirtokok által eleményssortólaj ajánlva van.

!! Gyónó-czédulák !!

A Főtisztelendő papság figyelmét felhívjuk, hogy a Szent-László-nyomda részvénytársaságnál

GYÓNÓ-CZÉDULÁK

a húsvéti-gyónás alkalmából beszerezhető.

!! Gyónó-czédulák !!

Erődi H. czukrászata

Nagyvárad, Fő-utca.

Elvállal és pontosan teljesít, ugy helybeli mint vidéki mindenféle szakmájába vágó megrendeléseket

mérsékelt árak mellett.

Vidéki küldemények gondos csomagolás és pontos szétküldés következtében rendes időben és sértetlen állapotban érkeznek.

Ugyanott húsvéti czukor és selyem-, plüs-, atlasz-disztojások 3 krtól 10 frtig kaphatók.

Hirdetmény.

A Nagyváradon alapítandó:
»Biharmegyei Korona-takarék és hitelszövetkezet,«
részjegyeire (hetenkinti befizetés Egy korona) aláírásokat elfogad a

Biharmegyei takarékpénztár,

Kossuth Lajos utca.

95 8-0

Richter-tele Horgony-Pain-Expeller
Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves házszer ellenállt az idő megpróbáltatásának, mert már több mint 27 év óta megrögzött, fájdalmas, lomcsillapító bedörzsölésésként alkalmazták köszvényes, csúszná, tagzúzogatásnál és megrögzött és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyákrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyártója Horgony-Litumont elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű házszer, melynek egy háztartásban sem kelleme hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt üvegekben árban majdnem minden gyógyszertárban készletben van; főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatossá legyünk, mert több kisebbbirtékú utaztat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy és Richter czégy-
zés nélkül mint nem valódi utasítsa vissza.
RICHTER F. AD. és társa, cs. és kir. udvari szállító. RUDOLSTADT.

Uj
diszes szentsir.

PURGER J. B.

grödeni híres oltárépitő készítménye

5 méter magas
550 czméter széles

550 forintért

Nagyváradról szállítva

ELADÓ.

Bővebb felvilágosítást nyújt a kiadó-
hivatal. 48-8-8

Alapított 1850-ben.

DELL'ORTO KÁROLY

magkereskedése

a „Zöld koszorú“-hoz
Nagyvárad, Szt.-László-tér.

Gazdasági-, kerti és virágmagvak gumók.
A legkitünőbb magvaimat

van szerencsém a nagyérdemű gazdaközönségnek
ajánlani.

Arankamentes

francia és magyar lucerna, stíriai
vörös lóhere, angol perjemagvakat
és a legkitünőbb pázsit diszvegyüléket.
Valódi oberdorfi, eckendorfi palack
alaku, Dobidos javított új; Mamuth
takarmányrépa magvakát, melyekért
felelősséget vállalok.

Bükköny.

Lenmag, Olasz kendermag

A fentnevezett magvakat *nagyban* a
legjutányosabb ár mellett számítom.

A t. gazdaközönség b. megrendeléseit
a legnagyobb készséggel várva maradok

61-5-5

kiváló tisztelettel

Dell'Orto Károly.

Képes árjegyzéket kívánatra bérmentve küldök.

Videki megrendeléseket gyorsan és pontosan teljesítek cso-
magolási költség nélkül.

PREIS MIHÁLY és FIA

kárpitos és diszitők

BUTOR RAKTÁRA

NAGYVÁRAD, Fő-utca és Apáczka-utca sarkán.

72-510

(Hillinger-ház.)

Legolcsóbb árak!

Nagy választéki

50%-al olcsóbb mint bárhol
minden cikk félárban
kapható.

A r a k t á r
magnagyobbítva.

50%

engedmény

hol

50%-al olcsóbb mint bárhol
minden cikk félárban
kapható.

Nagy raktár
magnagyobbítva

50%

engedmény

hol

50%

engedmény

Ujdonságok

Tavaszi idényre

bécsi és párizsi különlegességek

csődtömegekből 50 százalék

kiárusítási engedmény 50%

50%

Markovits Mór

parti és csődtömegáruházában

Ujdonságok félárban.

Nagy pénz megtakarítás,

melyről a m. t. vevőközönség meggyőződhet

50 százalék

engedmény.

szőnyeg

függöny

ágy garnitúr

paplan, madracz

flanettakarók,

damast áruk, chiffon, creton,

creas és rumburgi vászon.

rövidárúk

napernyők

szövetek.

karton, szater,

delain, batiszt,

Pique, minden színben

csipke, harisnya

és ezer fel nem sorolható cikkek.

87-3-10

BAUER VIKTOR

ezelőtt

Knoll Pál keféköltő-üzlete

Nagyvárad, Zöldfa-utca.

Ajánlja dusan berendezett saját készítményü

Kefé és meszelő esetjeit,

fodrásznak való cikkek,

henger- haj s bajusz-kefék.

Legfinomabb

ruha és fogkefék.

Legjutányosabb beszerzési forrása nagyban és kicsinyben minden e
szakmába vágó cikkeknek.

Legjobb minőségü

kőműves meszelők, bartvisok és kefeseprök.

Kocsi- és Closet mosó-kefék.

Padló fényező kefék,

fürdő és kádmosó kefék.

Megrendelések gyorsan és pontosan teljesíttetnek.

Egyedüli raktára zürichi parket-fényezésnek.

Egyedüli raktár NOBLES & HOARE angol kocsilack-gyárnak.

BERKES BERTALAN kizárólagos festék és lack-kereskedése Nagyvárad, Zöldfa-utca 33.

ajánlja világos kenceit (firnis.) legfinomabb gyorsan száradó saját készítményü olajfestéket, mindennemü angol kocsi-lackjait, valamint copál, damár, vas- és börlackot, nemkülönbön összes legjobb gyártmányu borostyán szoba-lackot, enyvek, schellak és mindennemü ecsetek nagy választékban, pontos kiszolgálás és legolcsóbb árban.

Van szerencsém továbbá a t. vevőközönségnek becses figyelmét felkérni

100 3-20

saját gyártmányu spiritus borostyán-lackjaimra,

a mely az eddigi összes gyártmányt gyors száradása, szép fénye és tartósága által fölülmulja, a melyet kezeim közt levő, az ország minden részéből érkező rendelvények és bizonyítványokkal bizonyíthatok.

Vidéki rendelvények postán vagy vaspályán pontosan és hibátlanul teljesíttetnek.

A legjobb tisztító-szerek.

ALACS és RITTER

czukrászata

Nagyvárad, Bémer-tér.

Több kiállításon aranv-, ezüst- és érdem-éremmel kitüntetve.

Tisztelettel tudatjuk a n. közönséggel, hogy a közelgő **husvétii ünnepekre**

czukor-tojásainkat

3 krtól a legmagassabb árig, valamint selyem, plüsch és atlas tojásokat művészi kivitelben

↔ mérsékelt árban. ↔

Továbbá **Bonbonierek, kasetták** és **dobozok** nagy választékban kaphatók. Hirneves **pozsonyi diós és mákos patkók**. Ófelsége által kitüntetett

Chocolad, Salon, Crém-Bombonok

egyedüli készítője.

Postai megrendelések gyorsan és gondos csomagolással bárhova teljesíttetik.

A n. érdemü közönség b. pártfogását kérve tisztelettel

ALACS és RITTER,
czukrász.

Ajánlja **arany ezüst ékszerraktárát** arany-, ezüst-, nikel zseb- és különféle fali, inga, ébresztő és valódi schweiczi óráit.

Vesz zálogházból kikerült **arany és ezüst tárgyakat**, zálogjegyeket a legmagassabb árért.

Weisz Ignácz és fia utóda

órák és ékszerész

Nagyvárad, Zöldfa-utca 25.

Nagyvárosok mintájára berendezett órák és aranyműves műhelyemben a legkomplikáltabb munkák a leggyorsabban legjobban és legolcsóbban készíttetnek.

93-4-10

Még eddig nem létezett Szenszácionális olcsóság!

HEVESI A.-nál

Nagyvárad, Kossuth-utca, Mezey-házban, ahol kaphatók

Kalapok	65 krtól
Czipők	45 krtól
Férfi fehér ingek	75 krtól
Gallérok darabja	12 krért
Kézeltő párja	20 krért
Kézeltő 3 pár	55 krért
Glacé keztyü	75 krtól
Női nyári keztyük	13 krtól
Nyakkendők	10 krtól
Napernők	35 krtól
Férfi harisnyák párja	8 krtól
Női harisnyák	13 krtól

nagy választékban és feltűnő olcsó áron:

női és gyermekruhák, fiu öltönyök, blousok, kötények, rabok által kötött harisnyák minden szín és nagyságban. Sétabotok és esőernyőkben különlegesség.

Férfi-, női- és gyermek-**fehértaneműek** nagy raktára. Zsebkendő, szallag, csipke dus választékban.

↔ **Kneipp-féle legujabb torna-czipők** ↔
párja 1 frtért.

(Ezeknél a lábsérülés teljesen ki van zárva és a lábat megóvjá az izzadságtól) és még ezer itt fel nem sorolható cikkk, melyek megtekintésére a n. érd. közönség b. figyelmét felhivom.

Gyermek- és tolokocsik, utazó bördők és kosarak nagy választékban. 99 2-5

31 év óta
fenálló

női- és gyermek felöltő üzletünket
folyó évi szeptember havában

Zöldfa-utca Munk Jakab-féle házba

helyezzük át.

Mire a t. hölgyközönséget értesítjük és figyelmét felhívjuk, hogy összes
raktáron levő

női- leány és gyermek felöltők
minden elfogadható árban árusítjuk el.

Kiváló tisztelettel

HEIMAN LIPÓT és TÁRSA
NAGYVÁRAD,
Zöldfa-utca.
Alapított 1866-ban.

Szenzációs

Olcsóságok

üzlethelyiség

változás miatt

75 krért méterenként
divat-selymek
Szandicz-vászon
30 röt (1 vég) 4 frt.

Nagyvárad, Olaszi, Bémer-tér.

TAVASZI IDÉNYRE

TAVASZI IDÉNYRE

Jó minőségű
tisztaselyem
méterenként
95 kr.

SZANDICZ ADOLF
áruháza

Ruhaszövetek és selyemkülönlegességek
valamint mindennemű
kelengyéből
nagy raktár.

Gallérok 85 krtól   Kabátok 4 frttől

96 5-5

Haló!**Haló!****Haló!****K i b e s z é l ?**

Tisztelt Nádor ur! Kérem azon jó és olcsó czipőkből, melyekből már vettem a saját és a gyermekek részére kiküldeni.

Aki jó és olcsó czipőt a saját és családja részére akar beszerezni annak ajánlatos

NÁDOR L. és TÁRSA czég

a Zöldfa-utczán

legnagyobb czipő raktárát felkeresni; a legjobb és legolcsóbb czipő bevásárlási forrás

Meglepő**Feltűnő****Olcsó**

árban a legujabb kalapok a tavaszi és nyári idényre. — Pless kalapok főraktára. Ingek, gallérok, nyakkendők, keztyük, illatszer, pénz és szivartárczák, sétabotok, esőernyők, francia, batist és vászon zsebkendők stb a legnagyobb választékban és a legjutányosabb árban

Nádor L. és Társa czég
uri divat üzletében kapható.

92 4-6

☛ **Telefon összeköttetés!** ☛

Számtalan elismerő nyilatkozat és megrendelések igazolják, hogy az általam készített

BIHARI-PEDRŐ

a forgalomban levő bajusz-ápoló-pedrók közt a legjobb. A bajuszt nem törí, nem tépi, azt lehető puhán tartja.

Igazolásul, van szerencsém több nváradí előkelő fodrász — mint szakértők — elismerő nyilatkozatait, alábbiakban közre bocsájtani.

Tek. Hankovits Ferencz Úr!

Az ugynevezett Bihari-pedróval, mondhatom meglepő sikert értem el. Oly jónak találom, hogy azt üzletemben nélkülözhetetlennek tartom. **A bajuszt simává, hajlékonyá teszi, a mi fő feltűnően növeli,** minek következtében, magasrangu vendégeimtől már eddig is sok dicsőretet érdemeltem, kérek küldeni stb.

Nagyvárad, 1897. kiváló tisztelője:

Bodó Imre,
fodrász.

Tekintetes Hankovits Fgyógyyszerész urnak P.-Szöllős.

Az általa készített »Bihari-pedró« minta küldeményét megkaptam és azt **kitűnő minősége és kellemes illata miatt,** úgy szaktársainak, mint magányosoknak a legjobban ajánlhatom, mint kitűnő bajusz-ápoló pedrót.

Nagyvárad, 1897. Tisztelettel:

Steinschreiber S.,
fodrász

Tek. Hankovits Úr!

A Bihari pedró-ból a próba küldeményt megkaptam és annak **jóságát** a legnagyobb örömmel konstatalom, mert az eddig használt bajusz pedrókat mind jóval fölül mulja, úgy puhasága, mint a bajusz finom össze állításánál fogva.

Nagyvárad, 1897. Tisztelettel:

Földes Jakab,
fodrász.

Mélyen tisztelt Hankovits Úr!

A beküldött »Bihari-pedró« a legjobbnak bizonyult és a legnagyobb kellendőségnek örvend, úgy szintén az eddigi összes használatban levő bajusz pedrókat felül mulja; már csak azért is, mert ennek az a jó tulajdonsága van, hogy nem csak jó anyagokból, **hanem szakszerűen is van készítve.** A Bihari-pedrónt nyugodtan ajánlom kar-társaimnak, azon oknál fogva, hogy az nem fest, nem piszokol, és a bajuszt puhán tartva ápolja és növeszti. Üzletben állandóan tartani fogom s a Tek. közönségnek örömmel ajánlom mint legjobb bajusz-ápoló pedrót.

Nagyvárad, 1897. Teljes tisztelettel

Biró Mihály,
fodrász

Tek. Hankovits Úr!

Becses küldeményét megkaptam, melyet T. vevőim rendelkezésére bocsájtottam. **Nem csak én, hanem összes abonenteim is azon tapasztalatra jöttünk, hogy a Bihari-Pedró a bajuszt nem tépi, nem törí, hanem a legkivánatosabban puhán tartja.** Hogy oly anyagból van gyártva, mely igen kellemes tartós illatával fölül mulja minden eddigi pedrókat. Ezt bizonyítja azon körülmény, hogy a nagymennyiségű rendelvényem meglepő rövid idő alatt fogyott el. Kérek küldeni ezuttal stb.

Nagyvárad, 1897. Tisztelettel:

Lévay István,
fodrász.

A Bihari-pedró keresendő és kapható: bármely fodrász üzletben, Kiss Dávidnál, stb. fehér, barna és fekete színben. — Ára: kis adag 20. kr nagy 35 kr.

Nagybani megrendelések, könnyebb hozzá férhetések végett: *Lévay István* ur, Bémer-téri fodrász-termében eszközözendők; vagy levelező lapon *pecze-szöllősi gyógyszer-tárvamban.*

Teljes tisztelettel:

HANKOVITS FERENCZ, gyógyszerész.

Telefon.

1897. tavaszi és nyári idényre.

Telefon

Hölgyeim!**Uraim**

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy mindenkinek saját érdekében áll

752-25-52

ÁRUHÁZAMAT

meglátogatni és szükségletöket nálam fedezni miután az **árak** és az **árak minőségök minden versenyt kizárnak.**

Egy elegáns tavaszi gallér nyakbodorral 1.30

Egy finom koesmen gallér nyakbodorral . . . . . 2.—

Egy finom model gallér 2.40

Egy a legujab himzet gallér minden színbe . . . . . 4 frt

Egy utolsódivatu creppon gallér selyem bélés rüsdisszel . . 4.25

Egy egész finom selyem gallér gyöngydiszszel . . . . . 8 frt

Egy leány gallér 90 krtól feljebb . . . . .

Egy leány ampier köpeny nagyon olcsó 3.25

Egy finom női tavaszi kabát minden szín 4.80

Egy finomabb tavaszi kabát selyembéléssel . . . . . 6 frt

Egy a legujabb model kabátok . . . . . 8 frtől

120 cmt. széles angol kelme 1 méter . . . . . 38 kr

120 cmt. sz. francia moher kelme . . . . . 88 kr

Francia sotis kelmék . . . . . 42 kr

Egy elegáns szövet ruha 1.80

Egy elegáns szövet finomabb 2.25

Egy egész uj színjátzó ruha . 3 frt

Gyászkelmek . . . . . 40 krtól

Fekete mintázot selyem . 90 kr

Színes divat selyem . 60 kr

Szurah selyem . . 78 kr

MÁRKUSZ JOZSEF
 Biharvármegye legelősebb női felöltök központi áruháza
 női- és férfi-divat áruháza és külön berendezett női divatterme
 Nagyváradi, Zöldfa-utca elején (Kohn Emánuel-ház.)

Foulár . . . . . —12 kr

Harangvászón . . . . . —14 kr

Atlasz szaten . . . . . —25 kr

Lószörkelme . . . . . —23 kr

Vasszálu szövet . . . . . —17

Egy 2 személyes selyempaplan 6.50 kr

Egy karton paplan . . . . . 1.65 kr

Csipke függöny nagyon szép . . . . . —18 kr

Egy szövet függöny tunis . . . . . 1.45 kr

Futó szőnyegek 15 krtól . . . . . — kr

Egy vég 30 rőfös czérna kanavász . . . . . 4.25 kr

Egy vég 1/4 Runburgi vászon . . . . . 3.75 kr

Egy vég 1/4 Runburgi vászon . . . . . 4.25 kr

Egy vég Schroll-féle ereton schiffon . . . . . 5.— kr

Egy vég 32 rőfös czérna vászon . . . . . 5.— kr

Egy damast garnitura . . . . . 2.75 kr

Egy drb amerikai férfi lábravaló . . . . . 1.20 kr

Egy elegáns férfi hálóing himzéssel . . . . . 1.— kr

Egy finom redős ing divatos . . . . . 1.35 kr

6. drb férfi gallér 5-szörös . . . . . 1.— kr

3. pár fegyházban kötöt harisnya . . . . . —95 kr

Női ruhák mérték után kitünő szabás elegáns kivitel 18 frtől.

Teljes menyasszonyi kelengyék 100 frttól 2000 frtig.

Vidéki megrendelések kivételes figyelemmel lesznek összeállítva minták és képes árjegyzékek bérmentve.

A nagyérdemű közönség kényelmére a bevásárlások megkönnyebbitésére havi és heti részlet fizetést rendeztem be minden tul fizetés nélkül.